

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.

Félévre 6 „

Negyedévre 3 „

Egy hóra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Negyszer hasábozott garmond sor ára 6 kr.

Belyegdíj minden hirdetés után 30 kr.

Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fűveszni:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22)

„ Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)

Pestben: Lang Leopold (Erzsebet-ter 9 sz.)

Nyitlertéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

A „KELET”
politikai és közgazdasági napi lap
hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi be-
küldését, legzélszerűbben postai utalvány-
lapokkal.

A lap szellemi része felől kezeske-
dik a szerkesztőség buzgalma és a mun-
katársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott ki-
adó-hivatal minden kitelhetőt elkövet,
hogy a t. előfizetők méltó igényei kielé-
gítenének.

Az előfizetési árak a régiék:
Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egyhóra 1 frt.
Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal
szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket
a különös kedvezményre, melyben, olcsó
könyvek megszerzése által, a „Kelet”
előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Kolozsvár, május 10. 1872.

(Most, midőn a románoknak politi-
kai maguktartása fölötti tanácskozásai foly-
nak, örömmel ragadjuk meg az alkalmat,
hogy egy román hazánkfiaának ez elmél-
kedéseit közreadhassuk, melyek forrásu-
kért is hivatva vannak a szélesebb körű
figyelembevételre. Vajha a legigazabb va-
lót tartalmazná e kissé optimisticus so-
rok. Szerk.)

A román pártok.
I.

A választási mozgalmak s pártala-
kulások időszakában élve, nem lesz ér-
dektelen az olvasó közönséget az erdély-
részi románság politikai nézeteivel, s a
román pártokkal megösmertetni, annál is
inkább, mivel az utóbbi időkben annyi, s
oly sok egymással ellenkező hír merült
fel e tárgyban, hogy ha valaki ebből ki-
válna magának a románság helyzetéről
képzetet alkotni, úgy járna, mint az, a ki
egy kaleidoskopba tekint. Lát sok cifra,
tarka-barka képtelenséget, s mégis nem
lát semmi valót. Oka ennek egyébaránt
az, hogy a kik e dologról irtak, vagy nem

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Erdélyben.
Petőfi Sándortól*)

Barangol és zúg, zúg, az őszi szél,
Csörögnek a fák száraz lombjai,
Mint rab kezén a megrázott bilincs.
Hallgass zugó szél, hadd beszéljek én!
Ha el nem hallgatsz, túlkialtaltak,
Mint nősrás az égi háborút.
Egy nemzet és két ország hallja meg,
Mi bennem eddig titkon forra csak
S a mit keblemből mostan kiröpittek,
Mint a volkán az égő köveket.
Az forra bennem, az fájt énnekem,

*) Alkalomsrerűnek tartók a nagy vates e köl-
teményét épen ma reproducálni, midőn az unio által
egygyé vált „két országos nemzetet” ujlag igyekeznek
kettészakítani Marosvásárhelyt. Szerk.

tudtak róla semmit, s csak hazudoztak,
vagy, ha ösmerték, akkor iparkodtak azt
elferdíteni, s iparkodtak a közönséget za-
varba hozni, gondolván, hogy csak port
a szemébe, s azzal minden meg van.

Nincs a románság közt az állítólag
külföldfelé kacsingató párt, mert az az egy
nehány ultra, még pártocskának sem ne-
vezhető, oly csekély töredéke a nemzet-
nek. A némely beteges elmében szülem-
lett Daco-Románia féle eszme, az eszme
szerzőjével együtt rég lejártá magát. A
románság, a compact nép, ezt soha sem
is ösmerte, vagy legalább magáénak el
nem ösmerte, hanem nevette s más részt
megvetette azon részint rosz indulatu,
részint könnyen hívó, s leginkább gondat-
lan fiatalokból álló egyéneket, kik ezen
a czimen iparkodtak a viszály magyát
hinteni. —

Az erdélyi románság ösméri helyze-
tét, tudja kötelességét s hivatását a Ki-
rály, haza s a többi nemzetiséggel szem-
ben, s ki merjük mondani, hogy egy oly
tömörült nagy pártot képez, a mely mel-
lett, s illetőleg a mely ellen működők,
pártnak soha sem nevezhetők.

Nincs itt activ,passiv stb. párt, oly
értelemben, a hogy azt értelmezni szere-
tik; hanem van egy párt, a melynek fő-
czélja a haza boldogsága, a közbéke fenn-
tartása, s a közmegelégedés, az egyetér-
tés létrehozása. Ezen czélok elérésére a
nézetek eddig ugyan még különbözők, de
nem oly éles ellentétben állók, mint azt
a mindenütt konkolyt hinteni szeretők
hirdetik. —

Ezen, a főczélban megegyező, azon-
ban a módozatokban ellenkező, s a nagy
többségben mindig csak alkotmányos fegy-
verekkel, s az alkotmány korlátai között
működő párt két pártárrnyalatra oszlik. S
ezek az ugynevezett activisták és a pas-
sivisták. Felesleges magyaráznunk, hogy
mit értünk ezen kitételek alatt. 1868.
óta a passivisták annyiszor voltak a hir-
lapirói kritika tárgyai, annyi mindenfélét
írtak s beszéltek róluk, hogy csak az nem
ösméri őket, a ki nem akarja. Elég fel-
világosításul felhozni arra, hogy mi a pas-
sivpárt, Naszódvidékét, a hol 1869-ben
az 50,000 tiszta románból álló választó
kerület, két szavazattal megválasztott kö-
vete által képviseltette magát az ország-
gyűlésen.

Hogy egy nemzetnek, két országa van,
E két országos nemzet a magyar.
Ez tette lel kem pusztává, a bánat
Pusztájává, hol egy tigris lakik:
A vérszemű, a lángszemű harag.
Oh! e vadállat hányszor verte el
Magányos éjim csendjét a midőn,
Bésüvöltötte pusztá lelkemet!
Mely ördögsugta, hogy kettészaka-
dadjunk,
Hogy szétrepesszszük a szent le-
velet,
Mit diadalmas őseink irának,
Szivökvéréb em ártván kardjokat?
Kettészakadjunk s a széplevélből
Rongyok levének, miket elsodort
És sárba dobott a századok vi-
harja...

— Lábbal tiportak bennünket, könyűket
És jalkiáltást küldöttünk az égbe,
De panasunkat az bé nem fogadta,
A rabszolgákat nem hallgatja az meg!
Mert a ki jármat hagy nyakába tenni,
Méltó hogy azt huczolja is,
Mig össze nem dől a korbács alatt.

Passivitás, azaz merev ellenállás volt
a jelszó, kiadták a főcoriphaeusok, s a
tévutra vezetett tömeg haladott utánok, s
volt egészen, félig s kevésbé passiv, anél-
kül, hogy tudta volna miért, és mi okból
kell magát visszatartani azon jog gyakor-
latától, a mely szabad államban, a szabad
polgárok legszentebb joga.

A nagy rész, az események, de főleg
jóhiszeműsége által meglepetve, belesodor-
tatott, vagy félre állott, de hallgatott;
később bámult, s a végén boszankodott.
Nem tudta, hogy mikép, de a végén ész-
revette, hogy belejutott, mint Pilatus a
credóba.

Mikor a nemzet jelesbjei ezt észre-
vették, s látták, hogy a dolog így nem
jól van, hogy a passivitás, az ultrák kö-
zül soraiiba lopózott báránybörbe öltözött co-
ripheusok működése, kik a szabadság jel-
szavával, a szabadság megdöntésén mű-
ködtek: felébredtek, s látván, hogy még
nem késő, egy hatalmas lépésre szánták
el magukat. Elhatázzák a dolog élére
állani, s visszaterelni a még mozdulatlan,
de már a határokon álló népet, az igaz
utra. —

Ekkor jött létre a brassói testvére-
sülési ünnepély, s a n.-szebeni intelligen-
tia nyilatkozata. Ez volt a mult évi ta-
vasz legjobb terménye, a melynek neve:
az activitás.

Ismeretes események, e lapok eléggé
ösmertették s mindenki tudja, mily ha-
tást gyakorolt, s mint omlottak össze
előtte az ellenfél hógomolyából készített
bástyái. —

Tudjuk a mult tavasz óta történte-
ket; a hirlapi vitákat, nyilatkozatokat, s
az ilyes helyi conferentiákat, valamint tud-
juk azt is, hogy épen most vagyunk azon
helyzetben, a midőn ezen kérdés a fő-
megoldását nyeri.

Nem szólunk most a tárgy ezen ágá-
hoz; annak idején ugysis nyilvánosságra
jön az eredmény, főczélunk most csakis
az, hogy ismertessük meg a t. olvasó kö-
zönséggel, hogy mely elemekből álland
azon gyűlés, a mely hivatva van a ro-
mán nép jövő magatartása feletti határo-
zatra, a mely hivatva van a román nem-
zet érettségi bizonyítványa kiállítására. De
erről jövőre.

Tartottunk volna össze: a világ most
Tudná hirűnket, nem volnánk kizárva
a templomból, hol a nagy nemzeteknek
A tisztelet tömjénét égetik.
Tartottunk volna össze: nem tö-
rölnénk
Szemünkől annyi fájdalmas könyűt,
Midőn forgatjuk reszkető kezűnkkel
Történetűnknek sötét lapjait.
A porszemet mely csak magában áll,
Elfújja egy kis szellő, egy lehelet;
De hogyha összeolvad, összeső, ha
A porszemekből szikla alakul:
A fergeteg sem ingathatja meg.
Fontoljuk ezt meg, elvált magyarok,
A mit mondtam, nem új, de szent igaz.
Az események romboló szele
Nem fű jelenleg és a porszemek
Nyugton hevernek biztos helyőkön;
De ha föltámad a szél, mielőtt
Egygyé olvadnánk: el — szétszor
örökre,
A nagy világnak mindenrészibe,
És soha többé meg nem leljük
egymást.
Iparkodjunk. A század viselő.

Csengeri Antal választóihoz N-Kanizsán.
(Folytatás és vége.)

Mindazon nagy érdekek, a melyekről ed-
dig szóltam, a nemzet közmívelődési és köz-
gazdasági érdekei, mint központban, találko-
znak az ország fővárosában.

Korunk egyik legkitűnőbb közgazdasági
írója, ki az életnek oly hatalmas és gyors fej-
lődését látja az új világban, az anyagi és szel-
lemi fejlődés egyik alapfeltételének mondja ily
helyi központok alakítását. Ily központokon
látjuk az ó világ míveltségét legnagyasabb fo-
kán. Csak Athénét és Romát említem. Euró-
pa újabb történelme szintén hálásan emlékszik
az ilyen központok, a városok befolyásáról a
polgárisodásra. Azok őrizték meg a római mi-
veltség maradványait; azokban fejlődött az
újabb kor ipara, kereskedelme és míveltsége.
S a mik egyes vidékekre nézve a vidék köz-
ponti városai: az országra nézve a főváros.
A milyen fontosak egyes vidékekre nézve azon
központok, a hol az egyházi és polgári köz-
igazgatás s a törvénykezés másod foku köz-
geit, a katona igazgatás főbb állomsásait, s a
közép oktatás intézeteit találják, a hol a föld-
mives és az iparos termékeiket kicserélhetik
és a kereskedés közvetítése mindnyájók szűk-
ségeit elláthatja: szintoly fontos az egész or-
szágra nézve nagy országos központ létezése,
a mely egészséges, kényelmes és diszes székhely-
ül szolgáljon a fejedelemsnek, törvényhozá-
sának, az állam egész kormányzatának, az or-
szág legfőbb ítélőszékeinek, az irodalomnak,
a tudományok fensőbb intézeteinek, a művé-
szetek oly ágainak, a melyek csak nagy vá-
rosokban virágozhatnak, az országos közmive-
lődési intézeteknek, az ipar fejlettebb és fény-
űzési ágainak, a nagy kereskedések, mely
termékeinket a külfölddel közvetíti, bankárok-
és nagyobb pénzintézeteknek, az ország nagy
pénzpiacának. S Buda-Pest egyszersmind a
Duna egyik legfontosabb kikötőhelye, az or-
szág szíve, a honnan indulnak ki, a hová visz-
sza- és a hol egybefolynak közlekedési fő-
erei.

Indokoljam-e bővebben, a mit az ország-
gyűlés a fővárosban az országos érdekekért
tőn? Semmi sem térül vissza oly hamar és
oly dusan, mint a mit egy nemzet fővárosa
emeléseért tesz.

A beruházást, mely a fővárosban törté-
nik, szintén közhitelűnk emelkedése tette le-
hetővé.

S öröndetes dolog, hogy a közhitel mind-
eddig általában csak hasznos beruházásokra vé-
tetett igénybe. Az emelkedő közjóvedelmek, a
polgárok nagyobb terhelhetése nélkül, fedezték
az állam növekvő rendes kiadásait.

Pedig ez idő alatt, egyebet mellőzve, az
ország védelme tekintetéből is, rendkívüli ál-
dozatokat hozott a nemzet. Egy új intézmény
keletkezett, hazánk védelmére, oly név alatt,
a mely csak nem rég a forradalommal volt
egy jelentésű. Bizton állithatom, hogy ez év.

Születni fognak nagyszerű napok:
Élet-halálnak vészes napjai,
Fogjunk kezét, hogy rettegűnk
ne kelljen.

A z eljövendő óriásokat.
Tartsuk meg a szép, a szent kéz-
fogást,
Tartsuk meg azt, oh édes nem-
zetem!

Ki legelőször nyújtja ki kezét,
Azé legyen ahála és dicsőség.
S ki elfogadni azt vonakodik?
Annak porára szálljon minden
átok,
Melyet sirunkra majd virág helyett
Ültetni fognak maradékaink,
Kiket örökre megnyomorítánk!..
(Koltó, 1846.)

A vaspályákon.
(Vége.)

(M. A.) 1866 végén az európai vas-
pályák 18,000 gőzmozdonnyal, 40,000 sze-
mély- és 40,000 teherkoocsival bírtak. E ko-
csik egymás elé helyezve egészen befednének

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

ben immár 150,000 főszerelt honvéd lesz teljesen fölfegyverezve.

Miner köszönhetjük ezt főleg, ha nem azon bizodalomnak, melyet a kiegyezés hozott létre? Azon bizodalomnak, mely a nemzetnek a közös hadseregbe sorozott fiait is rendre hadkiegészítő kerületeikbe szállítja baba.

Ime, uraim, csak általánosságban, csak a főbb pontokban a közelebb lefolyt öt év eredményei!

Elismerem, hogy ennyi eredmény, ily sok irányban tett kezdeményezés mellett, mulasztások és hibák is történtek. Nem vagyok elfogult pártember, néha még pártember sem tudok lenni. Tudom, hogy a beruházásoknál külön érdekek egy párszor az országosak fölé kerültek. Ismerem a részleteket itt-amott elkövetett hibákat. Rendszeresebb eljárást, merészebb kezdeményezést is óhajtottam olykor. De ha a teendőik öszönt tekintem, s a kormány és törvényhozás sok oldalú elfoglaltságát, a midőn az általam elősorolt tárgyak mellett oly nagy fontosságu egyezmények is forogtak folyvást szőnyegen: nem lehet csodálni, ha itt-amott elcsúsztak, az önbangzás hiánya, hibák és hiányok is mutatkoznak. Annnyival kevésbbé csodálhatni ezt, mert hiszen nem is dolgoztunk kellő nyugalommal és teljes erővel. Ugyiszlóval csak egyik kezünk állt rendezésünkre; a másikkal az alapot kellett védenünk, a melyen állottunk, a melyen építettünk. S ha nem történt elég, avagy nem egészen úgy történt minden, a mint kellett volna: részben azt a közjogi ellenzést okozzuk, mely annyi időt elvett a reformkérdésektől, a mely nem engedi, hogy a pártok reformkérdések körül csoportosuljanak, megnehezíti e kérdések előkészítését s a közvetítést az eltérő vélemények között, s minden miniszteri válságot alkotmányos válság színében tüntetvén föl, lehetetlenné teszi a parlamenti kormányzás megszilárdulását.

Mindezek mellett is, ha az általános eredményt, mondhatni a merleget vizsgáljuk örömmel és meglepéssel tekinthetünk vissza országgyűlésünk öt évi működésére. Az alkotmányosság minden biztosítékát visszaszereztük s a külföldön, a diplomaiában a Magyar név ismét megjelent. Szent koronánk, a hármás bérczel, a kettős keresztrel és négy pollyával ott lobog a siktengereken. Az elvek, a melyeket kiemeltem, nagy haladást jelölnek; üdvös fejlődés indult meg minden irányban. Megkezdttük lerakni a jog és culturállam alapjait.

Államalkotással léptek őseink az európai nemzetek sorába e földön, oly népfajok között, a melyek közül egyik sem birt képességgel államot alkotni. S az állam, a melyet őseink alkottak, megfelelt a kor polgárisodása igényeinek. Államunknak a kor szellemében átalakítása az a missió, melynek betöltését az emberiség, a polgárisodás érdekében, ma is várja tőlünk. Ettől függ fenmaradásunk. S méltóbban nem ültetjük meg a honalkotás ezredéves ünnepét, mely felénk közel, mint e nagy feladat szerencsés megoldásával.

Minél nagyobb e feladat, minél több a mulasztás e nemzet szerencsétlen multjában, mondhatni a mohácsi vész óta, s minél inkább érezzük és valljuk mindannyian, hogy drágák e nemzet perzei; annnyival inkább szükséges, hogy a nemzet teljes figyelmét, minden erejét összpontosítsa e munkára.

S az csak úgy történhetik, ha ragaszkodunk a kiegyezéshez, a mely lehetővé tette a munka megkezdését: ragaszkodunk az egyezményhez, mely legfőlembesebb ellenségeinket szövetségeseinkké tette; ragaszkodunk az alaphoz, a melyen tovább építhetünk; és a törvényhez, melytől ha eltérünk, minden ismét bizonytalanná lesz.

egy Páristól Pétervárig terjedő vasutvonalat, a gőzmozdonyok pedig összehalmozva hasonlóknak főlemelt ormányu elefántoknak 45 mföldnyi hosszúságban elterülő csordájához. Ezen óriási tömegek mozgása a vasuti sineken utóbbiaknak lehető vízszintes fekvése és sima felülete által van feltételezve. Ha a sinek 300 lábnyi hosszúsága alatt csak egy lábnyira is emelkednek, az erős gőzmozdony, mely egészen vízszintes pályán 8—10,000 mázsányi teherrel halad, csak félannyi erőt lesz képes kifejteni. A föld-, kő- és ércztömegek, melyek a vaspályák ezen egyenes vonalainak létesítése, s az ahhoz szükséges gátok, alagutak s hidak készítése alkalmával egy helyről a másikra vittettek, többszörösen felülmulják mindazt, a mi az emberiség egész történelmi életében utak, templomok, kolostorok, kikötők stb. építésére fordított. A vaspályák építésénél jelentkező anyagtömegekkel szemben csaknem semmivé törpülnek a rómaiak kőuta, az egyiptomiak, babyloniai, indók és perzsák haszontalan építkezései.

A cultur-élet nagy tüneményei nemcsak az egész értelmi világot gazdagítják új ismer-

Részemről hazafini kötelességnek tartom, a fülhívásra, mely hozzám intézte, ismét fölajánlani szolgálomat ez egyezmény, e törvény és azon alap védelmére, a melyen a jövő törvényhozás folytathatja a megkezdett munkát.

A jelentés befejezése után a lelkesült éljenzés lecsillapván, Glavina a megyei Deák-párt elnöke a kerület határtalan örömeinek adott kifejezést, hogy Csengery a jelöltséget kész ismét elfogadni. A gyűlés ezután Csengery zajos élettelisével eloszlott.

BELFÖLD.

Háromszék, máj. 6. 1872.

A „Hon” s azután a „Magyar Polgár” utolsó számában oly tudósítás jelent meg Háromszék ápril 23-án tartott rendkívüli közgyűléséről, melyben a követválasztási előmunkálatokra vonatkozó határozatok oly rossz akaratú elferdítésekkel adatnak elő, melyek ugyan szokott tendenciosus irányoknál fogva szót sem érdemelnek, s annál kevésbbé, mert hiszen az irány eléggé elárulja — mint madarát a tola, — hogy kitől származnak ezen „béresostor pattogással” irt cikkek; s melynek végső csattanásától az „Igazmondó”-ban előre bedugja minden ember fülébe, mert hallani is restelli már a szokott „pökhendiséget”; de helyre igazítani kell azért, mert egy megye közgyűlésének tekintélye feljül áll minden pártok (hisz annak tagjai lehetnek bármely pártbeliek) és ezt védeni baloldálnak ép oly kötelessége volna, ha valaha itt többségre vergődne — mint illetlenségre mutatna az, ha akkor a jobboldal gyalázná.

Mert rágalom az, hogy bárkinek is érdekében változtattak volna meg a választási főhelyek; hanem megváltoztattak egy-egyért azért mert a szék saját választó kerületeiben bírván oly helységekkel, melyek — ilyekül használhatók — miért hagyjuk oly városokban, melyek tükéletesen független, külön törvényhatóságot képeznek, s ez okon azon jogot, mit saját területünkön lehet és kell gyakorolnunk, kegye és hatósága alá rendlünk? Ép azért nevétségnek tartom a kergetett cigányként fenyegetődző tudósítónak azon betvenkedését, hogy Tisza Lajos K.-Vásárhelyen mandatumot nem kapott volna. Hiszen tudhatja cikkirő, hogy mindkét városnak tanácsa és polgárai mindig loyálisok voltak a szék választói iránt.

Hogy K.-Vásárhelyen a választások alkalmával egy pár csöcselék ember éjszakánként egymás ellen garázdálkodott, mivel önkön oly idomaltalan akarnák azon városok igen tisztelt polgárainak becslését bészennyezni — ez ok annál kevésbbé lehetett, mert képviselővé mégis mindég az választatott, kit a székbeli választóknak többsége akart; kellemetlenség pedig bárhol történhetik, kivált ha önkön már előre figyelmeztetnek, hogy K. V. városában „baj lehetett volna.”

Mi az új választó helyeket illeti: azokról a nagy közönség tájékozása végett, csak ennyit: Kovászna egy 3500 lakossal, vásárral és híres ásványvízzel bíró helység, mely most nyerte meg épen rendezett tanácsú várossá alakulhatását, tehát nem falu.

Uzon hasonlóan egy „nagy község,” látogatott vásárral és 1600 lakossal, S.-Szt.-Györgyhöz 1 mértföldnyi távolságban, Sepsi széknek közepén, hol a nagy birodalmi út is át vonul; tehát nem a választó kerület végső szegletében; s a hová, kinek Szentgyörgyön át is kell jőnie, onnak háromnegyed óra alatt kiérkezhetik.

A mi a tudósító azon esetben állítását illeti, hogy, ha mind a 190 (nem 180, mint állítja) bizottsági-tag jelen lett volna, a választó helyek elhatározása másként ütött volna

relágakkal, hanem mint a gondviselés valódi hadvezérei, küzdelmek folytatására új hadseregeket is teremtenek. A vaspályauigy is alig lépett még ifjukorába, s már oly hadsereg fölött rendelkezik, mint akármely nagyhatalmasság. Száz ezer szakavatott hivatalnok alkotja törzskarát és műszaki csapatait, melyek fölött mintegy 6000 igazgató és igazgatótanácsos kezeli a kormányzatot. Több mint 100,000 kezelő s végrehajtó hivatalnokból áll a lovasság, s háromannyi munkásból a gyalogezredek. S e hatalmas béke hadsereg, melynek fentartása több mint 20 millió tallérba kerül, létrejött a nélkül, hogy a népesség valamit veszített volna munkaerejéből. Van valami főlemelő a gondolatban, hogy az értelmi s anyagi tehetségek ily óriási tömege tekintni első és legszentebb feladatának, a forgalom nagy áramlatában védeni és biztosítani az emberi életet, vagyont és jóllétet.

Paradox-ként hangzik ugyan, de igaz azon állítás, hogy az utazó a vasuti kocsikon csak némi vigyázat mellett is önmagára biztonságabbnak érezheti magát, mint saját lakásán. Az utóbbi évek alatt a porosz pályákon, me-

na ki: arra csak azt jegyzem meg, hogy tán maga sem akarja ezzel azt állítani, hogy bi-zottmányunk többsége ne lenne jobboldali, és így a hiányzók is az egész szék érdeke ellen szavaztak volna? . . . Mi illeti a hivatalos erőszakoskodást, „basáskodást” a névszerinti szavazásnál, erre csak azt felelem, miszerint több tisztviselő „nem”-mel szavazott, többen a gyűlésben jelen sem voltak, a szavazás pedig nem külön bizottság, hanem nyíltan a gyűlés színe előtt történt. . . . Basáskodás pedig ott nem lehet, hol még irnokok is baloldali tényezők.

Hanem van tudósítónak egy régi szerelmes kifejezése a „clique.” Ezt a szót különböző variációkban de mindég használta, míg végre az emberek kezdtek utána nézni, hogy hát hol is van az a „clique?” És végre megtalálták. Igenis van egy clique S. Szt.-Györgyön. És ezen clique-nek épen mint egykoron Robespierre vallási cultusának főpapja, egy mosdatlan szájjáról ismeretes vén asszony . . . temploma a libucutezában egy rozszant ház, látható és láthatatlan papjai pedig azok, kiknek sugallatai után hirdeti ön az „egyedül idevezítő evangeliumot.”

Pilátus.

N Y I L T L E V É L .

M.-Vásárhely sz. kir. város 1-ső, 3-ik 4-ik tanácsossághoz és főjegyzőjéhez.

Városunk válságos napokhoz ért; polgártárs, polgártárral áll szemben s a politikai küzdelem oly alakokat ölt, melyek — legalább egyrésztől — a higgadságot, méltányos türelmességet merőben nélkülözik.

Tiszteljük mi a különböző politikai nézeteket és pártokat, mennyiben azok hazánk és nemzetünk belbékéjét, továbbfejlődését nem veszélyeztetik; sőt egyes a magán élet sorompóin belül álló egyéneket — ha meggyőződésük szélsőségekre vezérli is — el nem ítélünk; legyen nekik kedvük és meggyőződésük szerint.

De önkön, uraim, bár a közélet terén működnek, egy oly pártnak soraiban, sőt részben vezéreitől küzdenek, egy oly pártot támogatnak, erősítenek — tisztai tekintélyükkel is — mely papi bivatásból merőben kivetkőzött lelkeszérel élén, nyílt gyülekezetekben Kossuth melletti zajos tüntetésekkel decretál a közjogi kiegyezés szentesített törvénye ellen; mely a tényleg és tagadhatlanul önkön felébe helyezett törvények kormány ellen ismét nyílt gyülekezetekben emelt legpiszkosabb vádak, hazug ráfogások hallatára, tombol elszilajult lelkesülésében.

Szabad-e önkönnek kormányuk elleni tüntetésekben részt venni? Szabad-e önkönnek, kik nem egy párt, hanem az egész város tisztviselői, csatlakozni egy oly párt, mely az országgyűlés által hozott s koronás királyunk által szentesített törvények ellen izgat, azok ellen mint jogtipró — hazaáruló törvények ellen tüntet.

Ezt tenni önkönnek nem szabad — ám tegyen magán egyén meggyőződése szerint — de önkönnek, mint e város köz tisztviselőinek, szent kötelessége a népet a fennálló törvények tiszteletére buzdítani. Önkönnek, uraim, nem szabad részt venni a fennálló közjogi rend elleni tüntetésekben.

És uraim! önkönket a városi képviselő testület helyezte mostani állásukba — önkön egyenként ismerik e testület tagjait, egyéniségeit — ismerik a két pártot, mely ott szemben áll. Jól tudják, hogy ezen képviselő 48 tagjából 28 egy párt, 20 tag maradt. Önkön a kisebbséget kívánják érvényre juttatni. Ám legyen, a képviselői ülésben elismerjük minden szavazat jogosultnak egyenlő jogát, teljes vélemény

lyekről az egyetlen kimerítő statistikát bírjuk — évenként 35 millió egyén tett meg együttvéve körülbelül oly hosszú utat, a mely 25,000-szer keresztül fogná az egész földgömböt. Ezen utazók közül saját hibáján kívül átlag csakis 1 1/3 egyén szenvedett a vaspályán halálos, és 8 könnyebb sérülést. Holott nagy városokban átlag minden 25,000 embere már esik egy erőszakos haláleset, és minden 6000-re egy sérülés. Még aránytalanul nagyobbak — főleg népesebb városokban — gyalog- és szekérutazás veszélyei. London utcáin p. évenként 500 erőszakos haláleset, s 5—6000 sérülés fordul elő, tehát az itteni gyalog- s kocsiforgalom körülbelül százszor inkább veszélyezteteti az illetőket, mint a német vaspályák.

Egy kissé inkább ki vannak téve az utazók veszélynek az angol vaspályákon, hol az óriási világforgalom mohósága, minden percnyi időt pénzre alakítva, a vaspályákkal is oly esőveszett hajtóvadászatot végeztet, a melynek gyorsaságáról pályáink rendes mozgása még fogalmat is alig képes nyújtani. Kisebb ütközetek nem igen mutathatnak fel annyi halottat és sebesültet, mint az utazóknak 100 millióra

szabadságát — de önkön jól tudják, hogy a 28 tagu többséget higgadt önálló egy-é nek képezik, míg a kisebbség, igen kevés kivétellel, szélsősésködő papjuk feltétlen kormánypálcájára alatt áll — s így a dolog igaz lényegében. 28 békét ohajtó városi képviselő ellenében egyetlen egyén erőszakoskodik.

Ugy hisszük, hogy városunk képviselői többségének nem lehet czélja magát, az ő közvetlen kormányzata alatt álló tisztség egy része által terrorizáltatni csakis ezen tisztségi tagoknak lépten-nyomon a kisebbség mellett nyilvánuló pártfogása által juthatván ez utóbbi a többség egyes tagjainak esetleges távolléte folytán, olykor-olykor érvényre.

De állandó e ezen érvényre jutás? E hó 6-án bebizonyult, hogy nem.

Reméljük, hogy városi képviselőtünk, mint egy ember fog felállni városunk jólléte, előhaladása, nyugalma érdekében s felelősségre vonandja önkönket, sáfarkodásukért, felelősségre vonandja, kötelességeiknek pártvédekekből esetleges mulasztásáért — felelősségre vonandja mindazon tetteikért, melyekkel a fennálló törvények, a mindnyájunk felé helyezett törvényes és alkotmányos kormány tekintélyének ártnak, vagy azok tekintélyét megóvni nem törekedeznek, mert városunk képviselőinek nem szabad eltérnie, hogy e szabad királyi város a szentesített törvények, a törvényes kormány iránti tiszteltlenség központjál, főfészkeül országszerte megbélyegeztessék, nem szabad eltérnie, hogy a békés polgárok nyugalma, biztonsága — tartozzanak bármely politikai párthoz — veszélyeztetve legyen.

Fonтолják meg önkön az itt elmondottakat, járjanak jó példával elől a polgárság előtt azoknak szívében a gyűlölet, elgűletlenség tévutra vezérő érzete helyett a békés munkásság, a testvéries egyetértés és türelmesség hajlamait ápolván.

Csak így ér, csakis így fogják önkön városi képviselőtünk többségének bizalmát és rokonszenvét maguk részére biztosíthatni — mit valószínűleg önkön is inkább óhajtanak, mint a képviselői többségének esetleg valóságos rossz szalását.

Marosvásárhely, 1872. máj. 9-kén. B.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, május 11. 10 ó. - p. d. e.
Erkezett: 11. 11 ó. 35 p. d. e.

Királyunk utjából tegnap visszaérkezvén, Lonyaihoz kéziratot intézett, melyben fájdalommal fejezte ki az alföldön látott inség felett; reményét fejezte ki, hogy hasonló csapások a teendő intézkedések által el fognak hártattni. Bajok közt örömmel töltötte el egész utján szemlélni legdrágább kincsét, népeinek szeretetét. Ezért teljes elismerést, őszinte köszönetet nyilvánít.

Rónai főispán királyi körutban jelentett halálhíre alaptalan, ellenben Prick alispán sebesüléseiben meghalt.

Vancsa, Saguna román érsekek Pesten vannak s ma fogadtattak a király által.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, május 11-én.

— A városi képviselő tegnap gyűlésében a városi szervezés ügye újra alkalmul szolgált a kedélyek fölbuldolására. A tárgyalásra kitűzött belügyminiszteri leírás fölolvá-

menő száma mellett — az angol pályák évenkénti üzlet kimutatásai.

De bármily nagy legyen is vaspályáinkon az utazók biztonsága, csak fél eredményről beszélhetünk mindaddig, míg csak a német pályáknál évenként mintegy 220 megölt vagy megsebesített hivatalnok és munkás esik foglalkozásának áldozatul. Hiányosak a vaspályák előidézte balesetekre vonatkozó törvényeink is. A sérülést vagy károsulást szenvedő a legtöbb esetben nem képes érvényesíteni kárpótlási igényeit, míg a gazdag angol vaspályák nagylekűleg gondoskodnak mindazon hátrányok elenyészteséről, melyeket egyes utazók a vaspályákon önhibájukon kívül szenvednek.

Nagyszerűek kétségkívül a háboru fegyverei is, de porszemeként egyézsnek el szemközt a vaspályákkal, a béke eme fegyvereivel, melyek ezer meg ezer vonalon a személy- s teherszállító kocsik százazeireivel tovaröpülve fáradoznak az emberi jólét s humanitás nagy munkáján, behégesztve lassanként mindazon sebeket, melyeket a fajgyűlölet s versenység nemünk testén ejtettek.

sása előtt ugyanis Hajós János egyfelől azon okból hogy a jövő hó közepéig az országos képviselőválasztás előmunkálataival a városi képviselők nagy része el van foglalva s így a szervezés nagy fontossága ügyének beható tárgyalására kellő időt s erőt nem szentelhet s nincs is phisikai lehetőség abban, hogy a választás előtt a szervezés keresztvitteitessék s másfelől azon okból, hogy a folyó évi költségvetés s még más — a tárgysorozatban kijelölt — nevezetes ügyek tárgyalásának 12-dik órája elérkezett: a szervezés kérdésének a képviselő választás utáni időre halasztását indítványozta. Ez indítvány fölött élénk és heves vita fejlődött ki s végre a szavazás döntött s a nagy többség az indítványt elfogadta. A fölízgult kedélyek lecsillapulta után a fennmaradt rövid idő alatt az árvaházi bizottmány kérelme nyomán, a tanácsi előterjesztés értelmében, addig is, míg a város azon helyzetben lesz, hogy a közérdekű célra házas telket adhat, szállásbér czimen évi 600 forintot szavazott meg. Tárgyalatott továbbá a katonai elszállásolás s kaszárnyák ügyében kiküldött vegyes bizottság munkálata, mely szerint nem kevesebb mint hatszáz ezer forint volna fordítandó e célra; a képviselőt tekintetbe véve, hogy a város már eddig is, csaknem erején túlhaladó áldozatokhozott e célra, arra pedig hogy a szomszédos megyék tetemes segélyt nyújthatnának, kilátás nincs s tekintetbe véve hogy e tetemes kiadás s beruházás első sorban az állam érdeke, a magyar kormányhoz fölírás intézését határozta, e tetemes összegnek állami uton való fedezés érdekében, a felterjesztésben a már eddig tett áldozatok, kaszárnyák sat. becserélték is kimutatván. Végre a tanács azon előterjesztés nyomán, mely szerint a város közhelységeiben a gázvilágítás, az eddigivel összehasonlítva, igen nagy összeget vesz igénybe, határozatott, hogy a városháza kivételével a többiekben a kőolaj világítás állíttassék vissza.

— Szász Károly, oktatásügyi oszt. tanácsos, családi összejövetelre, a mai vonattal városunkba érkezett.

— Éltés Károly ur, az „Egyházi és iskolai betilap” szerkesztője azt állítja lapjában, hogy a köz-oktatási miniszterium a nszebeni állam-gymnasiumnál szervezte volt két rom. cath. vallásánári állomást megszüntette. — Ez állítás valótlan, mert az országos képviselőház a folyó évi költségvetésben azon határozata alapján, mely szerint az állami középiskolákban a hitoktatás költségeit mindenik hitfelekezet maga tartozik hordozni, a nszebeni állam-főgymnasium javadalmánál az e célra felvett összeget kiűrtölte, s a m. kir. miniszterium csak is e miatt volt kénytelen, nem a két hittanári állomást megszüntetni, hanem egyedül Schnabel Ferenc hittanár illetményét az állampénztárnál betilanni. Pittner Ignácz vallásánári fizetését, minthogy ez a vallásán mellett a magyar nyelvet és irodalmat is előadja, érintetlenül hagyván. — Nem áll továbbá az, hogy a felmentésről szóló miniszteri rendelet februárban kelt, s mégis csak Áprilisban jutott az illetők kezébe, mert a miniszteri rendelet nem februárban, hanem április 13-án kelt, végre Schnabel Ferencnek a március és április havaira már kivett fizetést nem kellett hogy vissza adja, s erre az illető tanár fel se szólítottatott, miután a rom. cath. bizottmányhoz tétetett azon intézkedés, hogy a kezelése alatt álló rom. cath. alapokból ezen kivett két havi részletet térítse meg. A mi azon eljárás illeti, hogy a rendelet mért küldetett a rom. cath. bizottsághoz s nem a püspökhöz, ezt tökéletesen correctnek tartjuk, mert mindenki tudja, hogy a rom. cath. alapok fölött a bizottság s nem a püspök rendelkezik s azokból Schnabel részére csak is az előbbi utalványozhat fizetést. — Ama gymnasiumnál a cath. ifjak vallásos oktatása nem marad — mint Éltés ur hiszi — Isten számában, mert az egyik vallásánári Pittner Ignácz eddigi állomásában meghagyatott, még Schnabel Ferenc is, azon külömbiséggel, hogy fizetését jövőre nem az állampénztárból fogja venni, hanem a rom. cath. bizottság intézkedése folytán valamelyik rom. cath. alapból. —

— A dalkör azon t. pártoló tagjai kik meghívókat még nem vették kézhez s kik arra igényt tartanak: sziveskedjenek e végett Bogdán István, Domján László, Keresztési Pál és Stein János urak kereskedésében, az estély napján pedig d. u. 3 órától a pénztárnál jelentkezni.

— Magyar bonne (dajka) s gyermek felügyelőket képző intézet létesítése tárgyában, Szász Domokos meghívása folytán e hó 9-én a muzeum-utcai kisdudorvó intézetben számos tanfőriák s nevelésügyi barátok — ezek közt hölgyek — előleges eszmecserére szolgáló értekezletet tartottak. Szász Domokos az értekezletet megnyitván, fölolvastatott az intézet szabályzatának terve, mire Sárkány, Váradi, Jancsó tanárok, Dr. Salamon és Kethely József tanfelügyelő több oldalról kifejtve az intézet égető szükségességét — a jelen voltak egyhangú lelkesültséggel határozták el, hogy a célba vett intézet létesítése s már a f. évi október havában megnyitása érdekében erőlyesen működendnek. Ennek folytán Szász Domokos, Indali, Jancsó, Váradi K., Dr. Salamon, Sziklai Mária,

Tóth Tamásné, Gazsi és Szabó k. értekezleti tagokból alakított szervező bizottság küldetett ki az intézetet fenntartó egyet alapszabályainak kidolgozása, valamint az intézet belsőszervezetére vonatkozó — már kész szabályzat revedálására. A bizottság munkálatait Pünköszt ünnepe harmadik napjára egybehívandó s a megalakulást eszközölő nyilvános gyűlés elébe terjesztendi.

— A „Magyar Polgár” kicsiny (o)-ja örül ugyan a Ludovicaeum megnyitásának, „de határozottan rosálja a módot, mely megsértése az alkotmányosságnak.” Hát azt a „módot” hogyan itéli meg, melylyel az ellenzék agyonbeszélte az országgyűlést s oda kényszeríté a többséget és kormányt, hogy „megsértse az alkotmányt.”

— A m.-vásárhelyi főtanoda ifjúsága, mint az „Erdély” írja, szépen sikerült májusi ünnepélyt rendezett.

— Szeretetház Tordán. Az „Egyházi és isk. hetilap”-ban olvassuk, hogy a kormány Tordán bányamunkások árvái számára szeretetházat szándékozik alapítani. Csak ki a bányász élet nyomorait ismeri, méltányolhatja kellőleg e nagy lelkű emberbaráti intézkedést.

— Fogarassy Mihály erdélyi püspök ő exellentiaja f. hó 7-én, mint püspökké szenteltetésének évfordulati ünnepén, a káptalan és tanári kar szokásos tisztelgéseit fogadván, még az nap a brassói, sepsi miklós-vári és kézdí-orbai főesperesi kerületek meglátogatására utazott. Ugyancsak ő nmlga, közelébb a gyula-fehérvári székes káptalannál turesedésbe jött mester kanonoki székre: Kovács Ignác, idősb iskolás kanonokot az idősb iskolai kanonoki székre Nagy Imre ifjabb iskolás kanonokot léptette elő; Beke Antal egyház történelmi és kanonjogi tanárt pedig ifjabb iskolás kanonoknak nevezte ki.

— Harai Victor polgárlársunkat súlyos csapás érte, báltja Harai János 64 éves korában Hidegkuton Szathmármegyében meghalt. Nyugodjék békében!

— Sajtóhiba. Ez egyszer nem a mi lapunkban fordult elő, de azért mégis kötelességünknek tartjuk kijavítani, mert erősen lerántja — nem aszedőt, hanem a magyar nyelv-tant. A Magyar Polgár tegnapi számának 10-dik napi hírében „a kire Gyulai ur ne szavaznék” olvasható „szavazna” helyett. Eből kitetszik, hogy a magyar nyelv szabályai is az átkos közönség zsoldjában állanak, különben nem árulvák el, hogy a magyar nemzet egyik Messiása még a magyar grammatikával is restantiában van. És hogy ennek a szarvashibának épen oly újdonságnak kell előfordulnia, mely Gyulai Pál tönkre silányítására van hivatva! De már ily ellenféllel szemben csakugyan nem bir meg állani Gyulai Pál!

— A vásárhelyi országgyűlés nem hagyja magát. Két gyorsíróst bestellált, kik a nagyszerű dictiókat megörökítsék s ezenfelül még külön lap által is áldoznak Klónak, — mely azonban csak három napig fog állni, akkor aztán borsot takarnak belé. Tiszta szívünkől kívánjuk, hogy a gyűlés hatása is addig éljen, mint lapja, melynek legalább is „Szabad Erdély” lesz a czime, ha nem épen „Szabadság”. De a szabad szó bizonyára előfordul a czimben. Hisz a szabadság ugy sem áll a mi honboldogítóink szerint egyébből, mint — órálásból.

— A Deák-párt mameluk író-hadának már csakugyan semmi sem szent. Jó nekik minden eszköz! Figyelmeztetjük is a Magyar Polgárt a legujabb attentatumra, mert nagyobb dehonestatióba csakugyan nem részesülhet vala „Tisza Kálmán, az államférfi” mint abban, hogy a Kolozsvári Nénike tegnapi tárcacikkében pártfogása alá veszi e férfit, ki Debreczenben sok helyen a nemzet szívével érzett, nyelvén beszélt, s kit mégis e rövidlátó jobboldali lapok gyanusítani mernek, holott beszédéből „tanulhatnak sokan”. Reméljük is, hogy a Polgár jó keményen rendre fogja utasítani e jobboldali lapot, mely védelme által ily kiméltelenül sérti „az államférfiut”. .

— A Magyar Polgár ezt mondja a székelységről: „Igaz! védőbástya volt e föld és a vitész székelé elem, de ma győzött, ma nem elég fedezni és föl fogni azt, a mi keletről fenyeget.” Figyelmeztetjük a nagyon tisztelt cikkezőt, hogy egy kissé elszólta magát, mert mikor mi hangsúlyoztuk, hogy 8 millió magyar, erős szövetséges nélkül, fenn nem tarthatja magát 30—40 millió államok közepett: akkor mi szerintük a „gyávák” politikáját követjük; most meg ő nevezi „gyöngének” a székelé elemet, mely „nem elég fedezni és föl fogni azt, a mi keletről fenyeget”. Ha Hamlet kolostorba küldheté Opheliát, mi is elküldhetjük az ilyen politikusokat az iskolába egy kis logikát tanulni. Az igaz mi nem vagyunk Hamlet, de bizony ők sem Ophelia, — legfőlebb annyiban, hogy — hosszu a hajuk . .

— A görög-keleti románok szebeni conferentiái bár nem vezettek a határozott eredményre, de annyiban mégis sikeresek voltak, a mennyiben az aktivitást oly mértékben kimondták, hogy a románoknak a képviselőválasztásoknál, eshető közreműködésük ügyében; továbbá egy általános közgyűlés összehívására, e

határozat megerősítésére, s a szolidaris eljárás előkészítésére egy 15 tagu bizottságot választottak, melynek tagjai Popea Miklós, dr. Borcia, dr. Pacurariu, Preda, Stezar, Poparad, Dunca Pál, Boiu Zakariás, Petco Lázár, Borlea, Leményi Bran, dr. Racciu János, Bohatielu, dr. Brendusián, Dragosián Codru. A comité meg van bízva, hogy br. Siaguna és dr. Vancea érsekeket fölkerje a fentebb említett közgyűlésnek e hó vége előtti egybehívására, ha pedig mindkét egyházfő megtagadná e kérést, az esetben a comite fogja a gyűlést egybehívni.

— Lapunk bezártakor vesszük a távirati tudósítást, hogy Alsófehérmegye vingárdi kerületében a követjelölő értekezleten b. Splényi Henrik lön követjelöltül felléptetve.

— Népiskolák Németországban. Az Erd. Prot. Közlöny szerint Németországban kerek számban 60,000 népiskola van, melyekben 6 millió gyermek tanul. Minden 1000 emberre körülbelül 150 iskolás gyermek esik. Ez átlagos számot meghaladja Braunschweig, Szászország, Oldenbrrg és Thüringia; ott 1000 lakosra 175 tanuló esik: ellenben Meklenburgban 1000 lakosra 120; Brjorországban csak 106. Van ezenfölül Németországban 123 gymnasium, 483 reaktanoda és magasb polgári tanoda. Ez intézetekben a tanulók száma összesen 177,378. Van továbbá Németországban 20 egyetem, 1624 tanárral 15,757 tanulóval. Műegyetem van 10; 660 tanárral és 4428 tanulóval. — Hát nálunk? „Infandum . . . jubes, renovare dolorem!” Idei évkönyvünk szerint minden 1000 lélekre összesen nép- és felsőbb iskolákban kevesebb jut 106 tanulóval. Tehát, a legutolsó német államcskánál is hátrább állunk. Hanem, azért verjük a mellünket; s meg nem engedjük egy szép világért, hogy külön nép existálhat a globuson Árpád-apánk nemzéténel. Oh, nem guay ez; hanem fájó elkeseredés ama tehetetlenség felett, mely céltalanságban dermed meg s mely élet-öszöntét nem érvényesíti hol diadal várja, hanem a hiu önteltségben és pöffeszésben.

— Irodalmi úzerkedés. Van Pesten bizonyos Scultéty József, ki magát a „Szép-irodalmi könyvtár szerkesztője és kiadója” névvel nevezi. Ezen irodalmi úzerkedő azt teszi, hogy haszontalan kiadványait postai utánvét mellett küldi szét a közönségnek minden megrendelés nélkül. A közönség nem tudja, mi a neki czimzett csomag tartalma, kiváltja azt; a nevezett asszony incassálja a pénzt, s bizonyosan markába nevet. Figyelmeztetni kívánom a jó hiszemű közönséget az ilyen üzelmekre. Közlebből magam is megjárta a nevezett úzerkedővel; 79 krt fizettetett velem. D. K.

— A franciaia akademia e hó 2-án vette fel tagjainak sorába Roussel Kamilt, ki előde: Prévot Paradol felett tartott beszédet. Roussel a nagy tehetségű író szomorú vége felől így szólott: „Prévot-Paradol elfogadta az egyesült államok franciaia követének állását s julius elején rendeltetésének helyére utazott A törvényhozó testben még egy nappal előbb is ugy nyilatkozott a kormány fő szónoka, hogy az európai béke föntartása soha sem látszott előtte biztosabbnak, s bármerre fordítja is szeméit, sehol sem fedezhet fel aggasztó kérdéseket.” Prévot-Paradol bizott e szavakban s Amerikába utazott. A politika és a követség dolgai, mondá barátainak engednek neki annyi szabad időt, hogy Toquevilének e nagy és sajátoságos nemzet fölől tanulmányait tovább folytathatja s egykor gazdag anyaggal hazatérve Franciaországba megérdemelt helyet foglalhat el az ország képviselésében. E reményekben ringatta magát nagy utja alatt. De míg a hajó, mely a franciaia követet és szerencsésjét vitte, békésen haladt a habokon, alatta az oceán setét mélyében a villám (mivel a villanyosság nem más) ama zavarok hírét szállítá az új világba, melyek Európában kitörték. A jul 6-diki jegyzék már 5 nap óta izgalomba tartotta Amerikát míg az utasok a Lafayette saloujában semmit sem tudva, megérkezésükre várakoztak. Végre megérkeztek. A tudomány ismeri ama tüneeményt, melyet visszaható villanyosságnak neveznek: ilyen ülés érte Prévot Saradolt. Először megdöbbsent s még kételkedni akar. Néha gondolt ugyan a háborura s „la France non welle” című könyvében el is árulta sejtelmét, de iiy gyors megvalósulására nem is gondolt, de csakhamar rohamos sietséggel jött a többi hír: a készülődések, a jul. 15 iki nyilatkozat s a szakadás hire. E benyomások alatt lelkellet Prévot Paradolnak roskadnia. Julius 19 kén összeomlott, épen 13 nappal a saarebrückenit ütközet előtt. Meljünk kalpot uraim a háboru első áldozata előtt.

— Rochefort Henrik — franciaia hírek szerint, — betegesen fekszik. Nővére és két gyermeke vannak kórágynál Betegsége nem enged, hogy fogolytársával egyidejűleg új Caladoniába szállíttassék.

M.-vásárhelyi apróságok.

Kovács Áron megérkezett szív-kebel báráit: Lázár Ádámot és br. Orbán Balázst nem csak dikközioval, de csókokkal is fogadta

az indóháznál. Midőn a hosszas pusztulódásnak vége volt, Balázs így szólott Áronhoz: Ugyan hol vetted azt a pompás szilvoriomot?

* * *
A közelebbi kommunitás gyűlésen, midőn szavazat többséggel el lett volna határozva, hogy a közelebbi követválasztásnál nyílt szavazással történjék a szöszatolás: a baloldaliak oly rettenetes dühbe törtek ki, hogy volt köztük, ki így szólott: „Ebből még vér lesz.” Lesz bizony piros bor, bújokban egy két pohárral többet öntenek le a garaton.

* * *
— Valjon a nagy Tisza László kit hoz magával a baloldali országgyűlésre?

— Kit hozhatna mást, mint szárnysegédét Pap Miklóst?

— No akkor a vándorló Tiszának épen olyan utja lesz, mint druszájának, a folyó Tiszának Szolnokon alól: együtt utazik a Zagyva vá l.

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás

a Kecskeméten tartandó iparmű-kiállításra.

A kecskeméti iparegyetel által folyó év aug. hó 31-én egy iparmű-kiállítás rendeztetik; e végre a kolozsvári iparos egyet szakosztályából egy bizottmány alakult, mely feladatánál tüzte ki felszólítani minden jóra törekvő iparost és munkást e hazai ipar műkiállításbani részvételre. Midőn e felszólítást teszi, egyszersmind szabad legyen azon reménynek kifejezést adni, hogy Kolozsvár iparos közönsége tekintve azt, hogy a kézműipar, mely csak ugy lehet tökéletes, ha az ujab kor vívmányaival mindig előbbre törve, mindazt, mi czélszerű, hasznos és takarékossgát képez, azt megismerteti; hogy ezt tesse, nem képzelhetünk kedvezőbb alkalmat, mint a gyakoribb ipar-műkiállításokat, hol minden iparos a saját találmányát avagy valamely tárgy czélszerűbb elkészítését, javítását fölmutathatja.

Ezen indokoknál fogva vagyunk bátrak ajánlani a „kecskeméti iparmű-kiállítást, mint oly intézményt, mely hazai iparunk előmozdítását képezi, másfelől, mintegy előkészítője lesz end a bécsi világtárlatra is.

A kiállítás főbb vonásai a következők u. m.:

Kiállítás helye Kecskemét, megnyitattik 1872-ik évi augusztus 31-én s tart september 8-ik napjáig.

Kiállításra küldhetők minden kézmű- és gyáripár körébe tartozó művek, művészeti tárgyak, ipar- és gazdaságot képező munkák, ipartermékek, föld- és ásványtermékek, kertészeti és borászati iparczikkek, ugyszintén méhészt, halász és vadászeszközök:

Gazdasszonyi készítmények, női iparművek stb. stb. Szóval minden oly czikke, melyek hazai iparunkat képezik, s melyek ritkaságok és művészeti szorgalom és házi takarékossgálgal birnak.

Minden iparczikkek avagy kiállított tárgyra, melyek a bíráló bizottmány által legjobbaknak találtnak 2-10 arannyal jutalmaztatnak, ezen kívül éremmel és okmánynyal is igazoltatnak.

Alólírt bizottmány a kecskeméti iparegyetel által azon kedvező helyzetbe tétetett, hogy Krémer Ferenc urat a kiállítás bizottmány tagjává választván, minden erre vonatkozó nyomtatványokat és kiállítási szabályokat megküldtek, s a bizottmány a legnagyobb készséggel nyújt felvilágosítást és elrendezést, azon megjegyzéssel, hogy azon t. iparosok, kik részt kívánnak venni, ebbeli beceses nyilatkozatukat legfőlebb junius 1-ig vagy a czéhelőljáróknál, akár az egyet helyiségeiben bejelenteni sziveskedjenek, hol beceses megkereséseik a bizottmány által szivesen fogadtatnak.

Kolozsvártt, 1872. május hó.

Krémer Ferenc, Lőrinczy József
bizottsági elnök. bizottsági jegyző.

Bizottmányi tagok:

Böhm János, Beddi István, Bak Lajos,
Balla László, Imrefi Ferenc, Tömösvári Miklós,
Tauffer János, Máté György, Mamicza János.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Szifjártó Ferenc, pénzügyigazgató-sági számtiszt hitelezőit felköttem, sziveskedjenek követeléseiket nálam, kielégítés végett bejelenteni. Kolozsvártt, 1872. május 11.

Csáthy Géza,
h. ügyvéd.

*) E rovat alatt közölteként csupán a sajtóhatóság irányában vállalt felelősséget a Szerk.

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvártt

JELENTÉS és FELHÍVÁS.

Van szerencsénk a t. gazda-közönség tudomására hozni, hogy folyó évi jég díj-szabályzatunkat kibocsátók s az ez idei jég-üzletet megnyitottuk.

Felhívjuk ehhez képest a t. közönséget folyó évi jég-biztosításait társaságunknál tenni meg.

A Victoria előnyei: mint olesodíjak:

káresetén azonnali intézkedés és fizetés; a kárbecslési költségeknek egészen a társaság által hordozása; a biztosításoknak váltóra megtétele; az egyedül a VICTORIA által gyakorolt társas és községi biztosítás;

a jég-üzletnek a tűzzel annyiban összekapcsolása, a mennyiben együttesen feladott új tűz-biztosítások díj leengedésben részesülnek sat.

az erdélyi közönség előtt országsszerte ismeretese, s bővebb ajánlatást nem igényelnek. Azért itt csak annyi legyen különösen kiemelve, hogy az idei jégbiztosítási díjak, dacára a tavalyi tömeges és országos jég-veréseknek, lejjebb szállítottak, hogy

a megállapított díjak 10%-a leengedtetik, és hogy a VICTORIA az, mely évek óta már Erdélyben a legtöbb jégkárt fizeti, s nevezetesen tavaly többet fizetett, mint az Erdélyben működő kilencz biztosító társaság összesen.

Közelebbi tájékozással, egyéb kedvezmények iránti felvilágosítással szolgálnak a vidéki ügynökségek, felügyelők és helyben

a VICTORIA

biztosító társaság Vezérügynöksége Kolozsvártt

Wagner.

Szász.

Nehéz bajokban gyógyító és erősítő.

Udvari szállító **HOFF JÁNOS** ur központi raktárának, Bécs, Kärntnerring N. II.

Bécs, 1872, jan. 26. Anyám nevében kötelességemnek érzem legforróbb köszönetemet nyilvánosan kifejezni. — Miután anyám 5 hónapon keresztül heves kökögésben és soha végződni nem akaró nyálkásodástól kínzóttatott és az orvosi szerek által még jobban elgyöngített: **ön maláta-kivonat-egészségi söréhez** folyamodtunk, mely már a harmadik üveg használatánál javulást idézett elő és 4 hét multán anyám, **hetven éves korában**, teljesen felgyógyult. Ismételt köszönettel

Fiume, 1872, febr. 26. Francovich urnál kóstolván ön **kitűnő csokoládóját**, fölkérem e soraim által, hogy postai utánvétellel mielőbb küldjön nekem **öt font maláta-egészségi csokoládót**.

Wischau, 1872, febr. 26. Kérem küldjön nekem forduló postával, utánvétellel, **2 skatulya maláta csokoládé-port** gyermekek számára, és pedig mint diarrhoe elleni szert.

Ingrowitz, 1872, febr. 28. Kérem küldjön forduló postával, utánvétellel, ön **kitűnő maláta-egészségi csokoládójából** 1 fontot az első rendűből, továbbá 4 doboz maláta-mell-cukorkát, a legjobb minőségűt.

Óvás: hamisítás és utánzás ellen. A maláta-kivonat üvegei ércz-kupakkal vannak bezárva, melyeken, mint minden czimráján valódi maláta-készítményeinek a **HOFF JÁNOS** czég látható.

Valódi HOFF-féle Maláta-készítmények egyedüli áradója Kolozsvártt Karváz Gyula, Fehérvártt Csiki Kristóf, Segesvártt Deutsch J. B. Dézsen Krémer Sámuel, Gyergyó-Szt-Miklóson Lázár Antal üzregye és fiainál.

Meghívás

a „Victoria” biztosító társaság

VI-dik rendes

közgyűlésére.

A VICTORIA biztosító társaság t. cz. részvényesei Kolozsvártt a városi „Redoute” teremben 1872 május 31-dikén délelőtt 9 órakor tartandó VI-dik rendes közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívataknak.

A közgyűlés tárgyai:

1) Az 1871 június 17-dikén tartott választmányi gyűlés jegyzőkönyvének II. pontja alatt az elnökségre vonatkozó határozatnak intézkedés végett a közgyűlés elé terjesztése.

2) Igazgató választmányi előterjesztés a lefolyt üzlet-év eseményeiről és az évi számadásról.

3) A számadás vizsgáló bizottmány jelentése.

4) A számadás felett határozás és a lefolyt évre esendő osztalék megállapítása.

5) Indítványok.

6) A választmányba szükséges tagok és a számadás-vizsgáló bizottmány megválasztása.

Kolozsvártt, 1872, május 6-kán.

A Victoria biztosító társaság igazgatósága:

alelnök:

SIMON.

igazgató:

FRITS.

vezér-igazgató:

GALGÓCZY.

Kivonat az alapszabályokból:

• 25. §. Közgyűlésen minden részvényesnek megjelenési és tanácskozási joga van.

A szavazatot illetőleg minden 2 új részvény egy szavazatra ad jogot. A régi részvényekre nézve a szavazati jog a régi alapszabályok szerint változatlanul marad.

Tíz szavazatnál többet senki sem bírhat.

Távollévő részvényesek közönségesen csak szavazatképes részvényesek által képviselhetik magukat: azonban a határozott névre szóló régi részvényeseknél megengedtetik, hogy férjes nő férjeik, kiskorúak és gyámság alatt lévők, gyámjaik és gondnokaik, testületek, alapítványok választott meghatalmazottjaik által képviseltesse, habár az ily egyének részvényesek nem volnának is.

Tíz szavazatnál több egy kézben, ily megbízatás útján sem egyesíthető, bele értve ebbe már a saját szavazat számát is.

26. §. Egyébiránt a részvényeseknek s azok képviselőinek a közgyűlésen joggyako-

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Fogbetegeknek fontos!

(8—*)

(162)

Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy rendszeresen minden 1/4 évben Kolozsvártt ne hány hétig rendelni fogok s legkevesebbet szilárd eljárás és észszerű gyógykezelés által szerzett bizalmamat a jövőben is fenntartom. **Műfogakat 3, 4, 5 frt. és légnymatú sorfogakat 70 frttől 100 frtig**, a legújabb arankai mód szerint készírtet, ter mézetesen fájdalom nélkül alkalmazom, a nélkül, hogy a gyökérzet eltávolítanám; minden fogorvosi műtétet, u. m. foghúzást, plombírozást kímélve teljesítek s fogfájást **gyorsan és örökre gyógyítok**. Korábbi t. megrendeléseimnek ingyen teszem meg a **szükséges javításokat**. Kevésbé tehetősek minden kedvezményben részesülnek; szegényeknek műtétük ingyen; orvosi tanács mindenkinél ingyen. Műtermem a Nemzeti Szálló dában 10 és 11 sz. alatt van. Rendelések 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig. Kívánatra fogorvosi műtétet a t. szenvedők lakásán is teljesítek. **Idegenek 1 fogat 1 óra alatt, egész sorfogat 24 óra alatt kapnak** tisztelettel: **PERL, fogorvos Bécsből.**

(5—*)

Ajánlja
dúsan ellátott
FÜSZER-TÁRÁT,
gőzlisztet;
valamint
kitűnő minőségű
faggyu gyertya- és
szappan-gyártmányait.

HUTFLESZ

Megvásárol mindenemű
m. és osztr. állampapirt,
sorsjegyet,
arany, ezüst
pénzzenemeket,
és leszámítol
(escampirt)
MINDENFÉLE
nyereményeket.

KAROLY

Kolozsvártt.

Arkánium

melyet sokféleképen utánoznak, valódi minőségben

Kolozsvártt Fölly és Hutflesznél (a főtérén), M. Vásháryltt Fogarasi Demeternél, Brassóban J. L. Hessheimernél, Segesvártt és Szebenben J. B. Misselbacher és fiainál kapható 1 nagy bádog 1 frt, kishádog 80 kr. Egyes bádog megrendelése is utánvétellel mellett gyorsan teljesítetik. Ugyanott kapható **citrom-kendő**, egyedül szer a fagyhólyagok és tyúkszem ellen, 1 tégly 50 kr.

Ismét egy kivonata a sokféle érkező tudósításoknak: Miután az öntől kapott cs. kir. szab. egér és patkány pusztító Arkánium kitűnő szolgálatot tett, legyen szives még egy nagy adagot küldeni posta utánvétellel.

Indorf Márton, káplán

Lucine Leibach mellett.

„AZ EGÉSZSÉG” IFJUI ÉLETERŐ és SZÉPSÉG ESZKÖZLÉSÉRE

leghasznosabb szerek!

A LONDONI VILÁGKIÁLLÍTÁSON 1862-ben kitüntetett gyógyszeres illatszerek és oltó- és asztali vegyeszi műkellekek:

BÁNYAY L. KÁROLY

Okleveles gyógyszerész találmányai; és vegyesz gyártmányai **KOLOZSVÁRTT** cs. k. pátenst által törvényesen védelmezve. Az egész osztrák birodalom és Magyarország területére cs. k. kizárólagos kiváltságot nyert: Gyógyszeres növényi

VICTORIA PARFÜM.

Egészségi és szépítő illatszerek, mely általánosan hasznosnak elismertetett: Mint illatszerek, mint szepítő mosdó-szer, mint szájmosó, mint füstölő-szerek és a le-hatásabb ideg- és izom erősítő.

Egy üveg tartalma 8 lat

VICTORIA PARFÜM.

Ára 1 frt 40 kr. o. é.

Ezen illatszert 3 Felsége a császárné és királyné legmagasabb elismeréssel **PALOTA-FÜSTÖLŐÜL** elfogadni kegyeskedett.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

BALSAMIN HAJESSENTIA.

A hajkorpa gyors eltávolítására, a hajbőr tisztítására és erősítésére s főképpen a haj hullása ellen. Egy eredeti üveg tartalmaz 8 lat **BALSAMIN-ESSENTIÁT**. Ára 1 frt 25 kr.

BALSAMIN HAJERŐSÍTŐ POMÁDE

a haj hullása ellen és a hajnövekedés elősegítéséül. Egy eredeti nagyobb tégly ára 1 frt o. é. minden raktárban.

PURITÁS-PECSETLITISZTOSZESZ

Melyel minden **KELMÉK** és **KESZTYÜK** színváltozás nélkül gyorsan tisztíthatók. Egy eredeti üveg ára 35 kr.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

AROMATIN SZAJVIZ.

A fogus erősítésére, a fogak épen tartására s tisztítására, és a szájrészek rendszeres ápolására, a könnyen vérző iny- és lógult fogak szilárdítására; ugy szintén az odvas vagy bérakott fogaktól, dohányszáztól vagy egyébként büzös-szájzag gyors elűzésére, és azonnal kellemes szájlehellet eszközölésére. Egy eredeti nagy üveggel: Ára 1 frt 25 kr. o. é.

Kitüntetett:

MAGYAR NEMZETI

BAJUSZPEDRÓ.

Általánosan kedvelt, szilárdul őszvetartó, s tetszés szerinti hajlékonyságáért, mely a bajuszat nem tör, sőt fésüléskor sem tépi, s mivel szebben hordozás alatt is megtartja eredeti jó minőségét, minden idős korban kedvezőleg használható. Egy Védjegyes ércz-dobozban ára 35 kr.

Kitüntette:

ERDÉLYI-FLORA MOSDÓ és BE-

RETVALKOZÓ-SZAPPAN

védjegyes borítékban. Ára 25 kr. o. é.

Kitüntetett Hajfestőszerek:

JUVENTAS-HAJFESTŐ-SZESZ.

Mely által az őszhaj, szakál, bajusz és szemöldök 1/4 óra alatt az ifjú kórhoz hasonló természetes szívre, barna- vagy feketére, több hónapokig tartósan színezhető, és oly állandó, hogy a rendes mosdások után is változatlan marad. Használati eszközökkel és utatással. Ára 2 frt 50 kr. o. é.

Kitüntetett:

ERDÉLYI FLORA POMÁDE.

A haj szépitésére és rendszeres ápolására. Érczdedős üveg-téglyben. Ára 50 kr. o. é. minden raktárban.

Az üvegeken kiálló betűkkel van jelelve:

BÁNYAY L. K. Kolozsvártt.

A fennebb jelölt szabott árakból minden Ducetes megrendelésnek 10% azaz egy tízed ár leszámítódik, nagyobb megrendeléseknek aránylagosan több kedvezmény van szabályozva. A megrendelések egyenesen Kolozsvárra a Redoute áttelében lévő **BÁNYAY LITERÁTI KÁROLY** saját házához intézendők.

ORVOSILAG megvizsgálva, S VEGYTANILAG

elemezve **ÁRTALMATLAN** létrészekből levőknek **TALÁLATTAK**, s mint legjobb minőségűek

HITELESEN AJÁNLVÁ vannak.

(8) (6—*)

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer havihozott garmond sora 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22)	
„Hassenstein és Vogler (Neuer Markt 11)	
Pestben: Lang Leopold (Gröszbet-tér 9 sz.)	
Nyilvántári czikkok	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lap
hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalvány-lapokkal

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiék:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Kolozsvár, május 12. 1872.

(L—t.) A marosvásárhelyi baloldali gyűléstől sem politikai, sem nemzeti szemszöngből nem tudunk semmi jó eredményt várni.

Egy országrész, melyben a tiszta magyarság csak szétszórva él; mely épen ennek folytán a legfájóbb szenvedéseknek volt zsákmánnyul vetve; mely annyiszor merített fájó tanulságot a mindent kockára vető politikából; mely mint a beteg ember — csak a legnagyobb reményekkel, hogy ép és magyar marad: prédálul vetve a vábanque politikának — csak irtózáttal, kétségbeeséssel remegéssel nézhetett a megbocsáthatatlan ambíció napjaival szembe, midőn az erdélyi hagyományos eszély politika helyett az eszeveszettség készült miközöttünk is a gondolatüresség által, a nagy tömeg fejletlenségére, szenvedélyeire számítra, elfoglalni a terentumot és rövidlátó diadal mámorában bacchanaliát ülni ma, — látszólag — csak egy part bukása, de végeredményben egy nemzeti ség, egy széttagolt ország romjai fölött.

A „Magyar Polgár” tegnapi távirata részben igazat adott e fájó aggodalmainknak. Mert az előértekezlet „A román választókat az actióra hívja föl, ígérve, hogy olyan román jelöltek, kik az ellenzék elveit vallják, s (pro forma) a törvényhozás egysége ellen nem működnek, a jobb oldali jelöltséivel szemben támogatni kész.” —

Tisza Kálmán — ki Debreczenben minden nemzeti ség tulkapásokat a lehatarozottabban visszautasított — e Tisza Kálmán öcsének aegise alatt tehát oly ígéretek készültek kínálgatni az erdélyrészi románoknak, melyek csak is „a törvényhozás egységét” kívánták reszerválni!

De erre most nem térhetünk ki, mert az előre táplált aggodalom e ténynel is szomorubb tanúságot nyert.

A „Magyar Polgár” mai távirata így szól:

„Gyűlés szép rendben indult meg. 12 órakor felbujtogatott székelyek jól ismert vezetőikkel megrohanták gyűlés helyiség külső bejáratát. Kaput feltörték közpórral ostromolták baloldalaikat. Számos székely sebesült. Gyűlés roppant indignációval vette tudomásul brutális megtámadtatását, megtorlás nélkül folytatja is-

mét rendben tanácskozását. Katonáság kormánybiztos rendeletére zavarok után megjelent, elzárta a gyűléshez vezető bejáratot. Rend helyre állt.”

E távirat ugyan nem nevezi meg — nagy bölcsen — e támadás intézőit és vezetőit, hanem csak „jól ismert vezetőket” — mondja őket, s így — legalább a sorok közt — azt kívánja gyaníttatni, hogy e támadás a jobb oldali részéről jött.

Máskor ugyan, legalább eddig úgy tapasztaltuk, a „M. P.” ugyancsak kapva szokott kapni az alkalmon, ha bárki jobb oldalt pellengérré állíthat, s így e szokatlan kiméletes hallgatagsága nagyon is elég a kétely fölkelésére.

De, ha, mit a távirat sejtetni enged, csakugyan jobb oldali volt, ki a gyűlékezeti jogot ily ecclatans módon sértette meg: mi leszünk az elsők, kik ez eljárást elítéljük és roszaljuk. Főnmarad ugyan akkor is az a méltó vád a baloldali ellenében, hogy miért vitt égő gyertyát a löporos hordók közé, hogy miért adott alkalmat annak a forrongó elemnek kitörésre, mely — mint a székely — sem szavával, sem botjával tréfát üzni nem szokott. —

A „Magyar Polgár” táviratával szemben azonban teljesen megbízható kezekből két távirat fekszik előttünk.

Egyik így szól:

„Baloldaloskodók titkoszerű üléseiknek ma szomorú következményeit láthaták. Berzencay által becsodított székelyek egy része az ülés folyamán érkezvén, bebocsátani nem akarák, sőt az ajtóőrök által tettelegesen bántalmaztatnak; ebből verekezés fejlődött, de derék polgármesterünk a rendet csakhamar helyreállíttatta s az ülés háborítatlanul foly.”

A másik így szól:

„Berzenczey egy csapat székely élén, a baloldali gyűlésbe menni akarván, visszautasított; előbb szóváltás, azután kövekkeli hajigálás és verekezés következett. Két század katonaság közbelépett. Nehány sebesült, komolyabb következtetés nélkül Baloldali gyűlés katonai fedezet alatt végezte ülését.”

E két, különböző kezekből származott s mégis egybehangzó, távirat egészen más világításba helyezi a dolgot.

Egy párt, mely — nem keressük most, mily indokokból — egy amugy is lobbakony temperamentumu népesség közé egész hidegvérűleg dobja kanóczát; egy párt, mely az eszeveszettségig korbácsolja föl a szenvedélyeket, akkor, a midőn saját hibeit magok között sem bírja féken tartani; mely önfelvi vétért ontja már most, a választások előtt hónapokkal s egy párt, mely a közjogi formákat, a nemzeti szentesített kétoldali szerződéseket önhatalmulag akarja szétszakítani; mely nyíltan a kormány megbuktatására, a közöskatonaság megszüntetésére tör, mely azok ellen teljes erejéből agitál és a mely ugyanezen kormány rendelkezése alatt álló ugyanazon „átkos közösküyes” sorkatonaság fegyveres fedezete alatt tartja meg agitációs gyűlést. —

Valóban! ha ez eset oly módnélkül elszomorító nem lenne: difficile esset satyram non scribere!

Tisza Kálmán nem is tudjuk hányadikszor mondá az utóbbi napokban az országgyűlésen, hogy „ez valódi gunyja az alkotmányosságnak.” Nem tudjuk, mennyiben volt igaza. Halljuk és olvassuk a baloldali lapokban mindennap, hogy nálunk nem constitutionalismus, hanem zsarnokság uralkodik. Hát jól van, engedjük meg azt is! —

De kérdjük önnkel, amaz u. n. „igazi liberális és alkotmányos párttal” szemben, hogy ez-e az a „zsarnok” kormány, mely az önök ellenzéki gyűlését — sőt, mint halljuk, ma este rendezett fáklyás-zenejét (melynél, holnapi táviratuk szerint természetesen „nagy a lelkesedés!”) — fegyveres katonasággal őrizteti, hogy bajuk ne essék? Ez-e az a par excellence „hazafias politika,” mely hatra-vakra szenvedélyeket gyúlaszt, rémeket idéz föl, de — mint a varázsló inasa — elfelejti a büvös szót, melylyel az ember-vér folyását meg bírná gátolni? És ezek-e azok a „minden rázkodás nélküli” módok, melyekkel önök a „békés átalakulást” keresztül akarják vinni? Ez az önök „béképolitikája?”

Jaj neked Magyarország és százszor jaj neked te Királyhágon inneni rész, ha oda jutottál, hogy saját fíaid, kiket véreddel tápláltál, ily meghasonlásra vezetnek, a szabadság örve alatt! Jaj neked, ha oda jutottál, hogy fíaid egyik része a nemzetiségi engedmények tullicizálása által akarja a másik részt semmivé tenni! És jaj neked, ha oda jutottál, hogy azon a kezen, mely állítólag a „szabadság, egyenlőség, testvériség” zászlóját emeli, ha azon a kezen, azon a magyar kezen, a magyar vére piroslik!!

Tehát ezért kellett a marosvásárhelyi gyűlést megtartani? Tehát így szereztük meg Magyarország önállóságát, függetlenségét, szabadságát?

Szegény, szegény „Erdély”!!

— A Skene-féle hadseregszállítási szerződés tárgyában az enquébítottaság május 8-án Bécsben ülést tartott, melyben az összes delegált tagok a szerződés fölmondása mellett szavaztak. Ezen határozat a közös hadügyminiszterrel közöltetvén, annak elhatározása a napokban fog a bizottmányoknak tudtul adatni. A magyar keresk. miniszterium megbízottja, Hölbling Antal titkár igen találó argumentummal lépett föl a Skene-féle szerződés ellen, fölmutatván a magyar honvédsereg minden nemű szállításainak árjegyzeit, mely sokkal olcsóbb, noba a magyar ipar az osztrákkal szemben alig versenyképes. Az osztrák kereskedelmi miniszterium képviselője is igen ellene volt, ugyszint a magyar pénzügyminiszter képviselője Hidegkuty Antal tanácsos sat. Nem szenved kétséget, hogy ezen, az iparosok által országszerte bepanaszolt szerződés fölmondottnak tekintendő, s most már a magyar delegációktól várjuk meg, hogy az új szállítási rendszer megállapításánál, s tekintettel kivált a területiális divíziók életbeléptetésére, lehetőleg megóvják a hazai iparosok érdekeit.

Királyi kézirat.

Kedves gróf Lónyai! Ma tértem vissza a magyar alföldről, hová népeim jólétére irányzott fejedelmi gondjaim vezettek.

Fájdalommal tölt el atyai szívem, midőn a rendes években gazdag termést adó vidéken a vizek által okozott nagy károkat szemléltem.

Megnyugvásomra szolgált, hogy az elöntött terület egy része időközben ismét művelés alá vehető lett. Bizton reményelem, hogy a kormányom által részint már elrendelt, részint tervezett és legközelebb fogamatba veendő intézkedések s a társulati munkásság fokozása az elemi csapások által okozott bajokat lehetőleg enyhíteni fogják; s hasonló csapásoknak a jövőben elhárítása iránt, kormányom előmunkálatai és előterjesztései alapján intézkedni fog a törvényhozás.

A bajok között, a melyeket fájdalommal láttam, örömmel töltött el, egész utam alatt szemlélhetni legdrágább kincsemet: népeim szeretetét. Hű népem az őszinte ragaszkodás és osztatlan szeretet lelkes és fényes nyilatkozataival környezett mindenütt.

Visszatérve a fővárosba, fejedelmi hivatalom kedves kötelességét sietek teljesíteni, midőn ezért teljes elismerésemet és őszinte kö-

szönetemet nyilvánítom. Nem egyes városokhoz vagy helységekhez, hanem az általam átutazott vidék összes népességéhez intőzöm e nyilatkozatot, miután ugyanazon érzellem őszinte kifejezésével találkoztam egyaránt mindenütt.

Ezelőtt néhány évvel ünnepélyes alkalomkor mondtam: „Boldog fejedelme csak boldog nemzetnek lehet.” Hogy ezt elérjem, ezen túl is arra lesznék irányozva atyai szándékaim és fejedelmi gondjaim.

Hiszem, hogy a mindenható áldásával fogja kísérni e törekvéseimet; s bizton remélem, hogy hű népeimnek a trón és haza iránti hű ragaszkodása és őszinte szeretete mellett, kedvelt Magyarországom és a monarchia szép és biztos jövőnek nézhet elébe.

Megbizom önt, hogy erről az utazásom alkalmával érintett vidék összes népességét — ismételt szíves üdvözlétemmel — azonnal tudósítsa.

Kelt Budán, 1872. évi május hó 10-én.
Ferencz József, a. k.

Gróf Mikó Imre

Kolozsvár városa választó polgáraihoz.

Tisztelt polgártársak!

Az országgyűlés bezárultával képviselői megbízatásom lejárván, van szerencsém még egyszer megköszönni önöknek azt a bizalmat, melylyel már több ízben megtisztelni sziveskedtek.

E bizalom hátralevő napjaim legbecsesb emlékei közé tartozik, mert mint önök képviselője vehettem részt az 1871/72-ki örökké emlékeztetes országgyűlésen, melyen alkotmányunk visszaállíttatott s a nemzet újra koronás királyát üdvözölhette.

Magyarország történetében nem első eset volt ez: de soha a mult sebei lathatósabban nem gyógyítottak, s a jövő több bölcsességgel nem biztosított. Mi más képet mutat például 1791, mint 1867! Óseink a visszaállított alkotmányt akkor is új törvényekkel biztosították, de mily kevés sikerrel. Most magunknak az okoknak elhárításában és intézmények alkotásában kerestettük a gyógyszer.

A mit 1848. megkezdett, azt 1867. végezte be.

A reformált magyar alkotmány, a parlamenti kormányforma minden biztosítéka fentartatott, de egyszersmind összhangzásba hozott a pragmatica sanctionból folyó kapcsolat szükségével a kölcsönös érdek, paritás és alkotmányosság alapján. A delegációk intézménye nemcsak alkotmányunkat erősíti, de egyszersmind biztosítja befolyásunkat oly ügyekre is, melyeket az 1848-ki törvények meglehetősen homályban hagytak; s elhárítják az összeütközések okát, melyek három század óta annyi gyászt és sikertelen küzdelmet árasztottak mindkét félre.

A nemzet újra kezébe vehette sorát, s a kormány és törvényhozás megindíthatta az ország anyagi és szellemi fejlődését.

A jelen országgyűlés sem volt szegény eredményekben.

Törvények hozattak, melyek rendezték a törvénykezést és közigazgatást. Támaszt nyert a bírói függetlenség, s a bírói hatalommal való visszaélésnek elejét vetették.

Az igazságszolgáltatás elválasztatott a közigazgatástól.

A törvényhatóságok és községek, a parlamentarismus követelménye szerint, az önkormányzat és felelősség alapján rendeztetek, s épen úgy biztosítottak a keblbi önkormányzat, mint lehetővé tette-

tett a törvények pontos végrehajtása és a miniszteri felelősség.

A vizszabályozási és gátrétegségi, az ipartörvények, több rendbeli kereskedelmi szerződések, a vasuti hálózatok kiegészítése, a Ferencz-csatorna átalakítása, a főváros emelését célzó intézkedések fényes tanúságot tesznek arról, hogy az ország anyagi érdekei is mily gondos figyelemben részesültek.

Intézményeink és törvényhozásunk fejlődése hazánknak oly hitelt teremtett, mely nagy és üdvös beruházásokat eredményezett s az ország jólétét és segédforrásait annyira fokozták, hogy az adózók terheinek súlyosbítása nélkül honvéd-rendszerünk fejlesztésére, közoktatási, tudományos és művészeti célokra az eddiginél nagyobb összegeket szavazhattunk meg.

Valóban semmi sem mutatja inkább, hogy öt év alatt mily fejlődésnek indult az ország, mint az, hogy fővárosunk minden várakozást túlszárnyaló mérvben emelkedik; az ipar és kereskedelem élénk, a vasutálózatok egymásután kiépítettek; a századokon át elhanyagolt népnevelés iránt áldozatra kész részvét ébred; honvédségünk begyakorlott kész hadsereggé kezd válni; s a közművelődési czélok nem találkoznak a régi közönynyel.

De miért számláljam elő a lefolyt országgyűlés minden nevezetesebb tényét?

Önök, a kik a közügyeket oly éber figyelemmel kísérik, ismerik mindezt s tudják, hogy még számos üdvös törvény létrejöhetett volna, ha a végső hetek sajnálatos eseményei az országgyűlés munkásságát meg nem bénítják.

Ezek között lett volna a kolozsvári egyetem felállításáról szóló törvény is, mely önket oly közelről érdekli, s mely nekem különösen szíven fektet. Azonban e mulasztást, addig is, míg az új országgyűlés összeülhetne — utólagos jóváhagyás reményében — pótolni fogja a kormány. Biztos értesülés nyomán mondhatom önöknek, hogy a kolozsvári egyetem felállítására nézve az intézkedések legközelebről megfognak tétetni, s az egyetem — isten segédelmével — még ez év novemberében megnyílik.

És most nincs egyéb hátra, mint ismételve megköszönnöm nagybecsű bizalmukat, s búcsút vennem önöktől — éteren végbúcsút.

Hajlott korom, hanyatlóerőm és rongált egészségem miatt visza kell

vonulnom a közügyektől, melyeknek szolgálatában már negyvenöt évet töltöttem.

Felállított az államszámvéviszék az ellenőrzéshez szükséges hatáskörrel.

Az 1848-ban megszüntetett urbéri kapcsolatokból fennmaradt viszonyok rendeséről, az irtványokról, és Erdélyt illetően az arányosítás- és tagosításról, valamint a vadászati jogról hozott törvények nagy haladást jelölő tények a birtokviszonyok végleges tisztázására nézve, s nem messze az idő, midőn hazánkban épen úgy egy természetűvé válik minden földbirtok, mint egyenlővé vált már törvény előtt minden polgár.

Önök körében töltöttem ez évek legnagyobb részét. Együtt örvendtünk a jobb napoknak, együtt szenvedtük át a sanyaru éveket. Épen azért — mivel a múlt legszentebb emlékei elválaszthatlan kapcsolással kötnek e városhoz — engedjék meg önök, hogy a búcsú e megindító percében — midőn hazám jövőjére vettem hitemet — kétélyek is ostromolják — nyíltan, őszintén kimondjam azt, a mi aggodó lelkemen van.

Az ellenzék a kiegyenlítés alapja, az 1867-iki XX-ik törvényzikk megváltoztatását tűzte ki egyik főcéljául, s úgy látszik, hogy ez irányban Erdélyt erős izgatás tüzhelyévé készülni.

Álljanak önök ellent ez áramlatnak, s ragaszkodjanak oly szilárdul ez alaphoz, mint eddig.

Kolozs vár jó példája hatni fog egész Erdélyre.

Ha Magyarországra nézve áll, mint Deák Ferencz legközelebről mondott: „hogy a kiegyenlítés, mely megtörtént, az alapelvek, melyek politikánkban vezéreltek, jelen körülményeink közt az egyedüliek, melyek hazánk felvirágzását eszközölhetik; hogy ez alaphoz rendíthetetlennek kell maradnia, mert ha az alap megrendülne, előreláthatatlan bajok fognak bekövetkezni, melyek az országot veszélybe dönthetik”: mennyivel inkább áll ez Erdélyre nézve, melyet első sorban és kétszeresen érne minden baj, s mely leg súlyosabban érezne meg minden kockázatot lépést.

Óvakodjanak önök kockára tenni az alkotmányt, nemzetiséget s a biztos fejlődés lehetőségét.

Nálunk sohasem volt hagyományos a kockázatos politika.

Még a nemzeti fejedelmek idejében is a bölcs mérséklet, az eszélyes számítás és el nem bizakodott erély volt az, mi fentartotta hazánkat. A kockázatos

elfogatását. De másnap megjelent egy egész falu, s megszabadítá tribunját.

Ily zavarok közt folyt le év év után.

Egyszer a vármegye megsokálva a dolgot, egy kis csapat katonát küldött a hegyek közé a bujtogató nő elfogatására.

A karhatalom sem tudta fogolylyá tenni a veszélyessé vált nőt. Varga Katalin soha sem járt egymagára, s a vidék imaginálta a tribunt. A tulnyomó erő ellenében a katonaság mitsem vihetett ki.

IV.

A hatalomnak meghiusult kísérletei csak emelték a néptribun tekintélyét, határtalanra téve befolyását. Faluról falura járt, mindig nagyszámu kísérettel, mindenütt rendelkezett, parancsolt, intézkedett. A nép nem teljesíté tartozásait földesurai, tulajdonosai irányában, s e tekintetben tehát a néptribun beváltá ígértét: felszabadítá a népet, — noha ennek törvényes helybenhagyása és elismerése hiányzott még, de a nép mitsem kételkedett azon, hogy megjön az is nemsokára, s nem lesznek többé kitéve a vidéki urak és tisztviselők üldözéseinek. De másrésztől a nép fékentartása még nagyobb próbára tette a tribun hatalmát; mert a munka nem teljesítése folytán nagyban csökkent a nép keresete is, fogyott élelme, s e vidék olyan, hogy ha magára szorul, az éhhalált nem kerülheti ki; Katalinnak tehát minduntalan vigasztalnia kellett egyiket is másikat is, hogy a rablások, erőszakoskodások lehetőleg elkerültesse; csak lehetőleg, mert

politikát mindig Erdély pusztulása követte, s midőn egy Bethlen Gábor és I. Rákóczy György bölcse mérsékletét és eszélyét II. Rákóczy György gondatlan hevesisége váltotta fel, Erdély oly romlásba hanyatlott, melyből soha ki nem épülhetett.

A multak tapasztalatai legbiztosb tanulságai a jövőnek.

Fogadják önök, mélyen tisztelt polgártársaim, még egyszer köszönetem és hálám, búcsúm és tiszteletem kifejezését.

BELFOLD.

Szász-Régen, május 8-án 1872.

A tordamegyei felső kerületi Deákpárt mai napon közgyűlést tartván, a több mint 200 egyénből álló közgyűlés, a jövő országgyűlésre küldendő képviselőjelöltül egyhangúlag báró Kemény Kálmán, elvtársunkat kiáltotta ki.

Fiatalt, de szilárd elvokonunkat kívánjuk a küzdőterre állítani, — ki még nem hivatkozhatik ugyan politikai multjára, de előtte áll a jövő, — családja és ősei pedig: — kik közé, nemcsak ő, de mi is általában büszkén számíthatjuk: a magát honáért hőiesen feláldozott Kemény Simont, fejedelmeket és több jeles honfiainkat, — elég biztosítékot nyújtanak arra, miként a nemes törzs sarjadéka hazájának csak áldozatkész hiva lehet!

Jelöltünk a közbizodalmat melegen köszönné meg, kevés de velős szavakban fejtegette ki követendő elveit, hangsúlyozván, miként ő az 1867-ik évi kiegyezés alapján, a Deákpárthoz sokakozva, közre fog működni a korszerű reformokra törekvő törvények megalkotásán s jelesen a vidékünkre életkérdést képező, de közelebről elejtett, szükségességét kersztülvitelen teljes igyekezet és ereje szerint munkálni fog, hogy t. i. Szászrégen városa — mely központja a mostani királyi járásbírsági terület képező 91 helység és közel 90 000 léleknek, ne csak első folyamodásu királyi törvényszék székhelyévé váljék, de az erdélyi megyéknek már tovább nem odázható rendezése által egy alakítandó megyei központtá is legyen.

A lelkes éljenzésekkel fogadott beszéd után eloszolva, később a „Mátyás királyhoz“ címzett vendéglőben 206 személyre terített díszebédre sereglettünk egybe, hol a helyi zenegyűjtő által fűszerezett lakomán kedélyes és lelkes poharak ültettek a felséges királyi párra, Deák Ferenczre, képviselőjelöltünkre sat.

Meg kívánom jegyezni még, hogy a volt baloldaliak közül a nagyobb rész már pártunkhoz áttért, és alig pár tag maradt még tulnan. R é g e n i.

Sz.-Udvarhely, máj. 10.

Tegnapelőtt tartá városunkban az udvarhelyszéki Deákpárt nagygyűlést. A törvényhatóság minden vidékéről voltak itt községi képviselők. Jelen volt közel 600 választópolgár a legtekintélyesebbek közül.

A gyűlés mindenekelőtt szervezkedett. Megválasztott a párt elnökeül Gyárfás Do-

egyes esetek — határtalan befolyása daczára is — előfordultak.

A pápa, kit már a csetétei összejövetelből van szerencsénk ismerni, állandó és hí szövétséges volt a néptribunnak. Követte híven minden kirándulásaiban, oldala mellett volt mindig. Nem volt senki, a ki ilyen odaadással szolgálta Katalint. Minden szava, minden parancsa szent volt előtte. Akárhányszor fordult elő ilyen jelenet!

Bucsumi bíró: Asszonyom! a szolgabíró mióta fogva tartjuk s még nem végeztünk vele semmit; add legalább az én kezembe, hogy visszaveressem reá azt a bizonyos számot olvasatlanul, a mivel ő engem megtisztelt azért, hogy téged nem vittelek megköltözve hozzá.

Pópa: Ugy van asszonyom; az a semmirekellő jutalmat érdemel, s a bíró ajándékát én is szeretném megtoldani, mert magam is tartozom neki.

A tribun: A szolgabíró bízátok csak reám, fontosabb céljaim vannak vele.

A bíró: Igen szép, igen jó, de ezt akkor is megteheti, s még inkább megteendi, ha azt a bizonyos számot. . .

A pápa (a bírónak): Nem hallod pimasz, hogy a szolgabíróhoz semmi közöd. Még bizony elkinoznád azt a szegény embert, a ki nekünk csak használni fog! . . .

Hogy a pápa véleményét — Katalin szavaira ily gyorsan változtatta, annak mélyebb, rejtettebb oka is lehetett. A nép ügyeét mint közös ügyét, lelkesült és buzgott ugyan a pápa is, — de lehet, hogy Varga Katalinhoz

mokos; alelnököknek kikiáltattak: B. Gamera Gusztáv és Demeter Endre r. k. főesperes; jegyzőül Henter Antal és Szabó Károly. Ezek mellé választott — tekintettel a különböző vidékekre — egy végrehajtó bizottság 120 tagból.

A szervezkedés után azonnal fölkerettek volt képviselőink gr. Bethlen János és Török Albert, hogy tegyék meg jelentésüket a lefolyt országgyűlésről. Sajnáljuk, hogy térből any miatt nem közölhetjük a kimerítő és talpraesett jelentéseket. (Holnap számunkban adjuk. Szerk.) Általános lelkesedés mellett mindkettőt ismét kikiáltottuk jelöltek gyanánt, mit ők elfogadván, elmondák program-beszédeiket határozott deákpárti szellemben, többször félbeszakítva viharos éljenzések által.

Valóban lelkesítő volt együtt és egymás után látni és hallani gr. Bethlen Jánost, az alkotmányos küzdelem e veterán bajnokát, ki 31 év óta Udvarhelyszéknek még minden alkalommal képviselője volt, és Török Albert, jogtudort, a legujabb nemzedék eme derék tagját, ki komoly és alapos tanulmányai után, szakképzettségével egyesítve a kitartó szorgalmat és tevékenységet, lépett be 14 hónap előtt a törvényhozás termébe.

Nagy mult és szép remény együtt — egymás mellett. . .

A gondviselés vezesse őket, hogy tovább is hazánk felvirágzására és törvényhatóságunk javára munkálhassanak!

A gyűlés csinos banquettel végződött. Az áldomás, pohárköszöntés — more patrio — bőven ömlött. Ki kell emelnem parajdi Bíró György, széklly atyunkfiának pohárköszöntését, melynek tartalma röviden ez vala: „A mult követélsziaszkor baloldali voltam, mérges és nyakas. Megbuktunk. Nehezen esett, de csak eltűrt. Aztán meghallgattam olyan emberek beszédeit, kikről tudtam, hogy becsületes emberek és okosabbak mint én. Egyszer csak rájöttem, hogy a baloldali urak sokat ígérnek, de semmit sem tudnak csinálni. Olyant is ígértek már, a mi teljes lehetetlen. A ki pedig nekem csak egyet ilyent mond, annak aztán egy szavát sem hiszem. — Biz én uraim Saul valék, üldöztem a keresztényeket. . . Megláttam a napot, megvilágosodék az én lelkem és — most Pál vagyok. . . Az Isten éltesse a Deákpártot!“

A közönség megtapsolá Bíró bátyánk érdemes szavait. D. S.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, május 13-án

— Ő felsége, mint a „B. K.“ hallja, legujabban tett korutja alkalmával az egyes kérvényezőknél közvetlenül adott kisebb nagyobb összegeken kívül a következő kegyadományokat osztatta ki: 1. A Ferencz csatornán dolgozó munkásoknak 2000 frtot. 2. A török bécsi szegények és szűkölködőknek 1000 frtot. 3. A zsumbulai szegények és szűkölködőknek 1000 frtot. 4. A nagykikindai szegények és szűkölködőknek 1000 frtot. 5. A temesvári szegények és szűkölködőknek 3000 frtot. 6. A verseczi szegények és szűkölködőknek 1500 frtot. 7. A fehértemplomi szegények

még más — gyengédebb érzések is bilineseltek őt. S valóban, kik figyelmesebben vizsgálták a pápa forgolódásait a néptribun körül: észrevehették egyes jelenetekből, hogy a pápa a nép felszabadításának eszméjén kívül még más érzéseknek is hódol, — s talán céljait, törekvéseit épen ez utóbbiak képezik első sorban.

Tudott, — sejtett-e Katalin a pápa érzelmeiről; sejtett-e valakit céljai felől?

A nép, mely Varga Katalin történetét mint szent hagyományt őrzi s kegyeletes tisztelettel ülteti át az újabb nemzedékre — e körülményről nem ad bővebb felvilágosítást

A véletlen úgy akarta, hogy a néptribun a pápa érzelmeiről hamar értesüljön.

Egy alkalommal, midőn Varga Katalin ismét sorba látogatta a falvakat, azokkal, kik mindig közelében voltak, egy magában álló hegytetőre vonult s egészen elmerültnék látszott önön gondolataiba; — meglehet, hogy a táj nagyszerűsége ragadta el, — meglehet hogy az a munka ébresztett benne komoly gondolatokat, a melyhez fogott, s mely mindinkább meggyőzhet őt arról, hogy tüzzel kezdett könnyelműen játékot. A pápa — no, az nem bizonyozhatott oldala mellől! — jóízűen falatozott a szalonna, hagyma s máliból, — társait is kinnálgatva, mert hiszem utitáskája tömve volt. Sem Katalin, sem kísérői nem vették észre, hogy a hegyen föl oláh erődkerülők vezetnek egy kis csapat katonát, — kik nyilván elfogatásukra törnek.

(Folyt. köv.)

„KELET“ TÁRCZÁJA.

A havasok virága.

(Néphagyomány)

III.

(Folytatás.)

Varga Katalin, hogy felsőbbiségét és erejét, részint a törvényes közegek, részint a nép előtt feltüntesse, rendeleteket bocsátott a hatóságokhoz, intézkedvén egy s más felett. A parancsok így voltak aláírva: „Varga Katalin, vagy egész Búcsúm.“ És ha a szolgabíró nem teljesíté parancsát, el leheté készülőve reá, hogy egyszerre csak meglátogtja egy gyönyörű nő, mintegy 100 fegyveres oláh kísérelével, fogolylyá teszik és a rendeletet erőszakkal hajtják végre.

Ily erőszakoskodások félelembe ejték a vidék lakosságának értelmiségét. Az állapotok — a rendesből kiforgattatván, tarthatlanná váltak, nem lévén többé biztonságban sem a vagyon, sem az élet. A vidék értelmisége tehát panaszt emelvén, segílyt kért a megyétől, s ez a kormányzékától. Magának a kormány-nak egyébiránt leginkább érdekében állhatott a zavar lecsendesítése, mert a kormányi bányászat és munkálatok akadtak fel.

Voltak szolgabírák, kik megkísértették

és szűkölködőknek 1000 frtot. 8. Az aadi szegényeknek 3000 frtot. 9. A földmész-vásár-hei szegényeknek 3000 frtot. 10. A szegedi szegényeknek 3000 frtot. 11. A mezőhegyesi iskolának a szegény gyermekek kiképzésére rendelt alapítvány részére 300 forintot.

— **A hivatalos lapból:** A honvédelmi ministerium ideiglenes vezetésével megbízott magyar minisztereinköm előterjesztése: Haupt Frigyes, honvédelmi miniszteri elnöki titkár — az elnöki osztály vezetésében továbbra is meg-hagyván — miniszteri osztálytanácsossá, ugy-szintén Gondol Gábor és Gruz Albert, honvé-delmi miniszteri titkárokat osztály-tanácsosokká ugyanazon miniszteriumhoz kinevezem. Kelt Bu-dán, 1872. évi május hó 3 kán. Ferencz József, s. k. Gróf Lónyay Menyhért, s. k. — Sze-mélyem körüli magyar ministerem előterjesztése folytán Haupt Frigyes, honvédelmi miniszteri osztálytanácsosnak — állandó nyugalomba helye-zetése alkalmából — negyvenégy évet tuhalala-dó szolgálati ideje alatt szerzett érdemei elis-merésül, saját és törvényes utódai részére a magyar nemességet díjmentesen adományozom. Kelt Budán, 1872. évi május hó 3-kán. Ferencz József, s. k. Bárá Wenckheim Béla, s. k.

— **A bel- és igazságügyminiszter** az Erdélyben fentartott 1852 évi május 27-iki sajtórendtartás módosítása tárgyában 1871 évi május hó 14-én 1498 sz. a. közösen kibocsá-tott rendelet 2. §-nak módosítása iránt a kö-vetkező rendeletet bocsátotta ki: Az 1861 XXXII. t. cz. 1. 2. és 3. §-ban foglalt fel-hatalmazás alapján a bírósági székhelyek és területkörök megállapítása tárgyában 1871 évi július hó 10-én 1976 sz. alatt közzétett ren-delet 5 §-a által a marosvásárhelyi kir. ítélő tábla területére nézve a sajtóügyekbeni bírás-kodás a marosvásárhelyi, kolozsvári és szebeni e f. kir. törvényszékekre ruházotván; továbbá az 1871 XXXIII. t. cz. 2. §-nak c. és 17. §-nak d. pontja értelmében a közzétett teen-dők teljesítése a nevezett kir. törvényszékek mellé rendelt királyi ügyészeket illetvén; vé-gül a kir. főügyész az 1871. XXXIII. t. cz. 26 §-a értelmében azon kir. ítélő tábla terü-letén, a mely mellé rendeltetett, minden ügyészégi teendőt, bármely törvényszék előtt vagy maga személyesen végezhetvén, vagy e cél-ra akár helyettesét, akár az alárendelt ügyé-szek egyikét kiküldhetvén; az eként változott törvényi intézkedésekhez képest az 1871 évi május hó 14-én 1498 szám alatt kibocsátott rendelet 2. §-sa akként módosittatik, hogy a marosvásárhelyi sajtóbírósi közzétételhez be-küldetni rendelt köteles példány helyett egy-egy példány lesz küldendő az illető sajtóbíró-sági ügyész mint közzétételhez és a marosvá-sárhelyi kir. főügyészhez. Pesten, 1872 évi ap-ril 22-én. Tóth Vilmos, s. k. belügymi-nister. Bittó István, s. k. igazságügymin.

— **A királyt** hitva meg közelébb Dé-zsi István debreczeni lakos keresztaupál. Ő felsége el nem fogadta ugyan a meghívást, ha-nem a debreczeni főispán által 12 aranyat köldött a figyelmes polgárnak.

— **Az igazságügyminiszterium** köze-lőbb elrendelte, hogy mind ama honvédek, kik kevesebbre, mint egy évi börtönnre vannak eli-télve, a kir. törvényszékek ama helyein, hol épen vannak, helyettesenek el.

— **A választások előtt,** különös te-kintettel Erdélyre, írta egy volt erdélyi or-szágyűlési képviselő. Ily című füzetet kap-tunk Aigner Lajos könyvkereskedéséből. Szerző historiai tömött visszatekintések után mutatja ki az unió szükségességét, majd jellemezvén a most létező pártokat demonstrálja, hogy a bal-közép a legjobb esetben is csak addig válhat-na többséggé, míg a mai többséget megbuk-tatná, de akkor azonnal felbomlanék ellentétes alkotó elemekre, törpe minoritássá zsugorodnék össze, mert a közjogi törvény reviditóját, min-denik párt más indokból akarja és különféle, egymással homlokegyenest ellenkező irányban, Tisza Kálmán és Miletics, Tisza László és Ma-cellariu. — A baloldali kormányképtelensége mel-lét számos ellenmondásait tünteti föl, melyek-be az alkotmányos aera beállta óta keveredett; rámutat a nemzeti-égi szövetség veszélyeire mind magyar, mind román szempontból. Szó-val igen életrevaló érveléssel, könnyed irmo-dorban küzd a 67-iki kiegyezés mellett. Kü-lönösen a Deák-köröknek és a képviselőjelöl-teknak ajánljuk e füzetkét figyelmebe, mely kapható Pesten Aigner-nél, Kolozsvárt min-dkét könyvkereskedésben, egyenként 40 krajával százanként 10 forintjával.

— **A kolozsvári dalkör** tegnap a „Ne-meskert“-ben szép és díszes közönség jelenlété-ben tartotta meg ez évi 2-ik dalestélyét. A kiváló gondallal egybeállított program minden egyes száma tanúságot tett arról, hogy daláraink lel-kesedéssel buzgalommal ápolják a magyar dalt, és törekednek a mindig szélesebb mérvű pártolást teljesen kiemelni, s az egyetlét zász-lójára évenként újabb babérokat tűzni. A tegnapi estély fénypontját Huber Károly „Nemzeti zászló” című zenekíséret mellett elő-adott kardala képezte, mely erőtelj, érzelme-mélység és szingardagság tekintetében művé-szi compositio s a hallgatóságot is lelkesült tapsokra indította. A műsor többi számát vagy

kettőt leszámítva népdalok töltötték ki, mely-eket a dal fiai szintén érzelmelegességgel és szabatossággal énekeltek. Zimay László gyönyörű tenorszóloját: „Szemeim néma könyben” Scholaster János működő tag hév és bensőség-gel énekelte; kár, hogy a finomabb átmenetek-ben kellő hangáryalatokkal nem rendelkezik, különben erőteljesen csengő szép tenor hangja van. Genée Richard „Chinai éji zené”-jének sze-szélyes dalait, zeneszerű hangfestéseit kiváló sikerrel adták vissza; a hallgatók elismerő tap-sait méltán kiérdemelve. Végül a szépen sike-rült dalestélyt a „Kossuth induló” zárta be. Az énekek közt lévő szünetet Pongrácz vonója rö-vidítette meg. A műsor elneklése után tánczra lendült az ifjuság, fáradhatlan hévvel rugta csaknem éjfélig, dacára, hogy a gyéren világi-tott lámpák és mécsek homályos rezgő fé-nye a csillagsugártalan éjben csak félig vilá-gitota meg a sima és egyenletes táncztalajt.

— **A buda pesti orvos-egylet** állandó egészségügyi bizottsága ápril 29-kén az upes-ti kikötő vizét személyes vizsgálat alá vevén s ezen ügyet f. hó 3-án csupán e célból egy-behívott ülésben tárgyalta. A bizottság jelen-tését az orvos-egylet egész terjedelmében ma-gáévá tevén, azt emlékiratképpen a belügymi-niszteriumhoz fölterjeszteni határozta, mi f. hó 6-án meg is történt. A belügyminiszterium — mint a „Reform” értesül, ezen emlékira-tot közönnel vette, s az ügy haladéktalan elintézése tekintetéből a pénzügyminiszterium-hoz tette át, a mely már foglalkozik e kér-déssel.

— **Iparos olvasó-egylet** alakult köze-lebről Szamosujvárt. Az egylet alakításának eszmáját melegen felkarolták a város polgárai, élükön Filep Samu városi főispánnal. Áldozat-készségüknek köszönhető, hogy az egylet már is meglehetősen pénzalappal bír, több lapot já-rat, s egy kis könyvtárral is rendelkezik, mely-nek alapításához a város volt országgyűlési kép-viselői, Lukács Béla és Molnár Antal száz-száz kötet könyvvvel járultak.

— **Egy marosvásárhelyről** e hó 11-dikén érkezett táviratban több ottani birtokos „köszönetet szavaz általunk a vásárhelyi bal-gyűlésre utazott hazafiaknak, mivel a Kelet jö-vendőséte beteljesedett s termékenyítő eső áz-tatja határait, ifju politicusaink első leczké-je alatt,” Tebát mégis alaptalan rágalom azok állítása, kik semmi hasznát nem tudták látni a vásárhelyi országgyűlésnek.

— **A „Nemes kert”-et,** mint halljuk, bérloje Bartha Lajos, minden díj nélkül bocsá-totta tegnap a dalkör rendelkezésére; azon-kül pedig a tánczter világitását is saját köl-tségén eszközölvén, ez által a dalkör művészi czélját jelentékenyen előmozdította.

— **A budai honvédeim**kre eddig 700 fr. gyűlt össze, melyhez a budai ipar és kereske-delmi bank 500 frrtal járult.

— **Ghyezy Kálmán** e hó 11-én uta-zott el Karlsbadba.

— **A Hon** tegnap vezércikket szentelt a marosvásárhelyi gyűlésnek. Üdvöli a felvi-lágosodás e nagy napját (!) s azt mondja, hogy e gyűlésre azért volt szükség, „hadd lássa Erdély józan népe, hogy mennyire veszélyte-len és mennyire üdvös céluk.” Ez állításra megkapja olvasónk a kádenciát mai első cik-künkben.

— **A székesfehérvári Vörösmarty-kör** kegyeletes ünnepet szentelt e hó 6-án koszo-rus költőnek, Vörösmarty Mihály emlékének. Hatodik évtordulója volt ez ama napnak, mely-n a költőnek emelt szobor lelepleztetett. Ez ünnepély alkalmából a Vörösmarty-körben Szűcs Miklós szép képzettségű ifju tartott ér-tekeztést a „nőkről” Zsombori Ede Udvardy Gézának „Vörösmarty emlékeztető” című pá-lyanyertes költeményét szavalta s végül Far-kas Gyula reáltanodai tanár tartott értekeztést, „nehány fénytűnemény” fölött. A közönség nagy számmal volt jelen a kegyeletes ünne-pélyen.

— **Milán,** szerb fejedelem sajátkezűleg irt levélben fejezte ki szerencsekívánatait Fe-rencz József ő felségének. Gizella főhercegnő eljegyzése alkalmából. Az a hir azonban, hogy Milán a királyi kört alkalmával Temesvárt vagy személyesen megjelenik, vagy pedig üd-vözlő küldöttséget küld, nem valósult.

— **A szebeni ujság** hire szerint kép-viselőjelöltekül fellépnek Életes Károly, a theol. doktora, Erszébethvároson; György István, apátur Hátszegen és Veszely Károly prépost, Marosvásárbelyt.

— **Az emberl bangról** írja Glaschier léghajós, hogy a földről egy mérföldnyi tá-volságra meghallotta a férfi hangját, a nőé pe-dig két mérföldnyi távolságról is hallatszott, Legnagyobb hordtávola van a kutya hang-jának, mert az négy-öt mérföldnyire is hallható.

— **A beyruti Wagner-színház** alap-kövének letétele e hó 22-én lesz. Ugyanakkor a színház javára nagy hangversenyt is rendez-nek, melyet Wegner maga fog vezényelni. Richter János a nemzeti színház karnagya ve-zeti, ki e célból e hó 12-én utazott el.

M.-vásárhelyi apróságok.

Vén kisasszonyaink szörnyen neheztelnek Lázár Ádárra, a miolta számadó beszédében leszálítván az adót, eltörölvén a dohánymono-poliumot és ingyen osztogatván a söt: az öl-ebeke vetendő adót jeltelte ki azon alapul, melyen az önálló nemzeti hadsereg intézmé-nyét fölépíteni lehetne. Ismerünk egy agg szü-zet, a ki ezen számadás olta mindennap kö-vetkező agálylyal szoritja kebeléhez ölebecs-kéjét: Oh Fripon, kedves Friponom! mivé leszesz, ha Lázár Ádám fiancz operációi terve szerint belöled fogják a nemzeti hadserget élel-mezni!

Friponból lesz, a mi lesz; de mi lesz a nemzeti hadseregből?

KÖZGAZDASÁG.

(Folytatás.)

Gyakorlati iparüzés emelése.

A gyakorlati iparüzés terén felmerülő újításokat, javítványokat és találmányokat az egyesület lehetőleg figyelemmel igyekszik ki-sérni avégből, hogy azokat a hazai iparos közönséggel megismertesse. Ezen célra szolgál-nak részben az egyesület közlöneyi is, továbbá a könyvtár és a mintagyűjtemény; de ezeken kívül szolgál e célra az újabb találmányok-nak, javításoknak és jelesebb iparterményeknek a szakosztályokban való bemutatása ille-tőleg azokkal való kísérlettel és szakértő bírálat.

A lefolyt évben az egyesületnek ez irány-ban való tevékenysége mind élénkebbé vált. A bemutatott illetőleg megbírált új találmányok vagy javítások közül a következőket emeljük ki: Müller Ernő újtalálmányu Chronometer-echappementje; az ennek előállításához szüksé-gelt emelőkerék-metsző gépe (Steingradschneid-mashchine); — Kuliffay Albert javított fénye-zője (Politur). — Csepreghy János völgvélő gépe (Canelirungmaschine); — a Kunststädter J. J. által módosított belgarendszerű köznél fűthető kenyérsütőkamencze: — Martin vizirányos szélkereke; Pethő egyenű vasut-ja; — Hartl transmissiója; — Feivel Lipót ja-vított árnyele, — és árnyészekelzáró készüléke: Madanez József új patkolási módja. — Ezen hazai eredetű újdonásokon kívül néhány kül-földi találmány és speciálitás is bemutatott, nevezetesen: a Jones et Comp.-féle Elastic serving machine nevű varrógép, 4-féle új an-gol házi szer sat.

Az egyesület illető szakosztályaiban több új vagy jelesebb ipari vagy műipari tárgy is bemutatott, nevezetesen Rint salzburgi híres fadaragó művésznek néhány remekműve, néhány díszes butorárb Csepreghy Jánostól; — egy remek kapuzár Gáspár Imrétől; — egy varrás nélküli nemezőltőny Patacsics Mátyástól; — egy vassodronykötél mutatvány Bakay Nándor tól; — hántott borsó Javornitzkytől sat.

(Folyt. köv.)

Kimutató.

Az iparos kölcsön-pénztár ápris havi forgalmáról.	
Bevételek.	
Márczius hórló pénztár maradék frt.	1159.13
89 tagtól beállási díj	44.50
Betételekben	34552.—
Kölcsön visszafizetésbün	38062.—
6 ^o / _o kamatban	941.4
1 ^o / _o feldíjban	158.9
Váltódíjban	9.12
Bélyegdíjban	47.80
összesen	74973.68

Kiadások.

304 izben kölcsön	47052.—
A tagoknak visszafizetődött	22738.89
Szervezésre	71.75
Bélyegre	47.80
Kamatban	159.—
Tisztviselők díjában	50.—
Pénztár maradék	4854.24
összesen	74973.68

Az április havi forgalom teszen 145093 frt. 16 kr.

Kolozsvárt, május 13 1872.

Krémer Ferencz Mamieza János
elnök, igazgató. pénztárnok.
Tömösváry Miklós
könyvvezető.

A bethleni takarékpénzár üzletforgalma 1872 ápril 30-án.

Bevétel.

Betétek 40 tétel után	frt. 2051.20
Visszafizetett váltókból	13060.—
Befizetett kamatokból	469.34
Különféle díjakból	111.66
Könyvdíjakból	1.80
Kötvény törlesztésekből	861.40
Államilletékből	—10
Vizleszámitolt váltókból	4200.—
Eihasznált nyomtatványból	—50
Házbérből	25.—
összeg	20781.—
Pénzmaradvány marcz. 31-én	1907.26
főösszeg	22688.26

Kiadás:

Kivett betétek 14 tétel után	1065.—
Kiadott váltókra	16226.—
Kifizetett osztalék	288.—
Kezelési költségek	21.23
Tisztí fizetések	56.—
Törlesztési kötvényre adatott	1620.—
Vizleszámitolt váltókért	3100.—
Vizleszámitolt kamat	75.03
Megjelenési jegyekért	8.—
Üzleti költségek	80.—
Állam bélyegekért	77.48
Államilletéke	1.30

összeg 22618.04

Pénzmaradvány ápril 30-án 70.22

főösszeg 22688.26

Bethlen, 1872 április 30-án.

b. Bánffy Dezső, Páspóki Antal,
igazgató. pénztárnok.

Csűrös József,
könyvvezető.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Május 13-án 5°/_o Metalliques 100 fr 64.60
Kamat — 5°/_o Nemzeti kölcsön 100 frt.
71.60. 1860. Kölcsön 102.50. Bankrészevény
834. — Hitelintézet részvények 328.50.
London 10 ft. st. 113.90. Ezüst 111.60.
Cs. kir. arany 5.42. Napoleondor 9.06^o/_o.
Urbéri kötvények: Magyarországi 82.25.
Temesi 80.—. Erdélyi 79.50. Horvátországi
84.—.

Felölös szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Szifjártó Ferencz, pénzügyigazgató-sági számtiszt hitelezőt felköttem, sziveskedje-nek követeléseiket nálam, kielégítés végett be-jelenteni. Kolozsvárt, 1872. május 11.
Csáthy Géza,
h. ügyvéd.

Elismerés teljes köszönet a „Victo-riának.”

A „Viktoria”-nál biztosított épületeink és takarmányunk a tűz emésztő lángjainak es-vén áldozatul, nem mulasztathatjuk el, elismerés teljes köszönetünket nyilvánítani a társaságnak azon humanus eljárásért, hogy mihelyt kárain-kat bejelentettük azok megbecsülése és kifizé-tése iránt mindnyájunk teljes megelégedése szerint intézkedett, miért is ezen hazai inté-zetünket most már saját tapasztalatunkból és legjobb meggyőződésünkben ajánljuk szeretett honfitársainknak.

Szabó József mp. Kálnoky Sándor mp.
Ördög Mihály mp. Jancsó Antal mp. özv.
Benedek Józsefné mp. Zsögön Antal mp. Szol-ga Rozália mp. Toth Aron mp. Szabó Antal mp.
Pakó Lajos mp. Bartha József mp. Kana-bé Mihály mp. Kiss Pálné mp. Páltán Zsig-mond mp. László Zsigmond mp. özv. Zalán Istvánné mp. Lőrincz Sándor mp.

Az eltűnt illetőleg megszokott 16 éves Csiki Aladár megkerült.

A M. Polgár idei 96. számú vészt jósló hirharangjában megjelent cikkre, melynek ki-tétele a nagy közönség előtt jellememet von-hatná kétségbe, kénytelenítve vagyok éppen e téren önmagam igazolására feleletem megtenni s hogy ezt eddig mellőztem, annak egyedüli oka abban van, mivel vártam, míg a fiu meg-kerül. Nevezett lap szóról szóra ezt mondja: (Csiki Aladár eltűnését megsértett becs-érzete előzte meg, s tartani lehet attól, hogy az ifju bánatában valami végzetes lépés-re szánta el magát) ezen kitételnek oly magya-rázata is lehet sokak előtt, mely becsülete-m rovására eshetnék, minek ellenében magam iga-zolására szóljon a valódi tényállás. Ugylátszik a cikkiről ur nem tudja, hogy Csiki Aladár-nak egy év alatt én már harmadik főnöke vol-tam, s valamint előbbi főnökei, úgy én sem lehettem megelégedve, mert hiányzott a szó teljes értelmében az engedelmesség és szorga-lom, ennek folytán történt hon nem létem alatt az hogy segédeimtől az engedelmességet meg-tagadta, a miért meg lett fenytve ugyan, de mitsem használt, sőt első segéddel szembe-szállni merészelt, s kéréddőleg állítván, hogy ő atyját is úgy ütötte mellbe egyszer, hogy há-rom hétig feküdt belé, — ezen eljárásáról haza jöttömmel értesülvén, azonnal a fiut, atyja után küldtem, magamhoz kértvén — azonban sem atyjához sem hozzám nem jött, s így csak pár nap mulva tudtuk meg eltűnését, miből atyja nagy lármát ütven, s engem bántóan hirlapi-lag szólalt fel, holott az ily eltűnést megszok-hatta, miután az már többször megtörtént sa-ját házától is.

Most azonban miután Kolosról, mert a végzetes lépést odáig tette, az elveszett 16 éves Csiki Aladár atyja öröme megkerült s jó egészségben atyjánál van, — kötelességemnek tartottam a t. c. közönséget megnyugtanni, s egyszersmind eljárásomat itéletére bizni.

Kolozsvárt, május 13. 1872.

Bogdán István.

*) E rovat alatt közölték csak a sajtóháza-ság irányában való feladványokat.

Árverezési hirdetmény.

Dobokavármegye felső-körletében fekvő Füzes községében, a közös birtokosság összes korcsmajoga f. 1872. d. k. évi május-hava 24-kén Füzes helységben tartandó köz-árverezésein haszonbérbe két egymásután folyó évekre ki fog adatni.
Az árverezési feltételek addig is Drágban a szolgabírói hivatalos helyiségben megtekinthetők.

Pánczelesei járás szolgabírójától. Drág, május hava 9 kén, 1872.

HATFALUDY, szolgabíró.

Árverezési hirdetmény.

Dobokavármegye felső-körletében fekvő Milvány községében, a közbirtokosság összes korcsmajoga f. 1872. d. k. évi május-hava 23-kán Milvány helységében tartandó köz-árverezésein haszonbérbe két egymásután folyó évekre ki fog adatni.

Az árverezési feltételek addig is Drágban a szolgabírói hivatalos helyiségben megtekinthetők.

Pánczelesei járás szolgabírójától. Drág, május 6 kán, 1872.

HATFALUDY, szolgabíró.

NEM HIVATALOS.

(167)

(5-*)

Az első magyar általános biztosító társaság kolozsvári főügynöksége

az ideai jégidény kezdetével tisztelettel jelenti, miszerint mindennemű

jégbiztosítást,

meltányos feltételek mellett (ösmert íelektől váltóra is) elfogad.

Kárcsetében azonnali pontos kárfelvételről gondoskodva van.

Bővebb felvilágosítással a helybeli főügynökség (főtér 2 sz. Zalogház épület) nemkülönben a vidéki al-ügynök urak készséggel szolgálnak.

A főügynökség.

(3)

(18-*)

Javitott VIDACS Ekék

Erdélyország gazdasági viszonyaihoz alkalmazva kaphatók:

Jankó Vincze gépgyárában Kolozsvártt.

Nagyobb eke ára	18 forint.
Kisebb eke ára	17 "
Eketaliga ára	10 "

Továbbá készen kaphatók:

Szóró és tisztító rosták	65 forintért.
Törökbuza fejtők	45 és 65 "

Megrendelések elfogadtatnak egyéb gazdasági gépekre is.

Ugyanott azonnal bérbe adható egy kisebbféle cséplőgép, 3 hónapra 120 forintért.

(181)

(1-3)

A „kalotaszegi takarékpénztár“

f. hó 12-én működését megkezdte, és az alapszabályban kitélt három napon hetenkint, u. m. hétfőn, szerdán és pénteken tartja üzleti napjait, mit is a választmány határozata folytán tisztelettel tudat a t. közönséggel.

B. Hunyad, máj. 8-án, 1872.

GYARMATHY ZSIGMOND,
igazgató.

Vásárlása, eladása és becsérelése minden létező állampapíroknak, elsőbbségi kötvényeknek, Sorsjegyeknek, Vasut-, Bank- és Ipar-ré zvényeknek. Beváltása a Szérvényeknek. Megbízások a cs. k. börzére kész pénzre, vagy 10% előpénzre intézettek el. Minden fajta sorsjegyek havi részlet-fizetésekre áruhatnak 5 frttól felfelé.

ROTHSCHILD & COMP.
Opernring 21,
WIEN.

20-adrészt részjegyek minden húzásra érvényesek további utánfizetések nélkül
Cs. k. oszt. állam-jegyek, 1839-re 10 frt.
Cs. k. oszt. állam-jegyek, 1860-ra 8 frt.
Cs. k. oszt. állam-jegyek, 1864-re 8 frt.
Magyar díj-jegyek, 1870-re 7 frt.
Török va-úti sors-jegyek 1870-re 4 frt.
(36 húzás-ra érvényesül)

Az első magyar általános biztosító társaság KOLOZSVÁRI FŐÜGYNÖKSÉGE VEZETÉSÉT alóli „hitelbank és zálogkölcöntársulat“ vette át.

Azon kijelentéssel hozzuk ezt köztudomásra, hogy egész törekvésünk oda lesz irányozva, hogy e minden tekintetben elsőnek nevezhető hazai biztosító társaság iránt, az eddig tapasztalt általános bizalmat, gyors, pontos és méltányos eljárással fentartsuk s kiérdemeljük.

Van szerencsénk tehát a t. közönséget teljes bizalommal értesíteni, miszerint társulatunk biztosításokat elvállal:

tűzveszély,

jégekárak és

szállított javak veszélye ellen, valamint

az emberéletére, minden módozatokban (haláleset, kiházásítás, agg-kor biztosítás, azonnal kezdődő vagy elhalasztott évjáradékokra) a

legkedvezőbb feltételek és olcsó díjak mellett.

A társasági alaptőke, díjartalék és nyereség tartalék tőkében 10313.738 ft és 13 krt bir biztosítéki alapul.

Részletes felvilágosítással szolgál s ajánlatokat elfogad a társaság számos ügynöke a vidéken, valamint itt a központban a főügynöki iroda, a mely a hitelbank helyiségében van elhelyezve. (Főtér 2. sz.)

Alkalmos pontokon szívesen állítunk még új ügynökségeket s erre vonatkozó ajánlatok tételére felhívjuk a vállalkozókat.

Együttal van szerencsénk kijelenteni, hogy a m. általános földhitelrészvénytársulattal kötött egyezményünk alapján képesek vagyunk telekkönyvezett birtokra törlesztési kölcsönrel szolgálni, a melynek feltételei a t. ügynök urak bővebb felvilágosítást adni s az ajánlatokat elfogadni készek.

Kolozsvártt, april hóban 1872.

(151)

6-*

A hitelbank és zálogkölcöntársulat.